

# DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LIX Balandis — April 17, 1974 Nr. 30

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

## NIXONAS PARYŽIUJE

Asmenybės ir užsienio politika

Prezidentas Nixonas savo trumpą viešnagę Paryžiuje prezidento Pompidou mirties proga panaudojo politiniams tikslams. Jo privatus pasitarimai su kitų valstybių galvomis turėjo parodyti Amerikos visuomenei, kad jis būtinai reikalingas jos užsienio politikai. Žinia, toks elgesys gal ne visiškai atitiko progai. Susirinkta juk buvo mirusiam pagerbti. Vietoje to Nixonas net kelis kartus išlipo iš

### VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

savo automobilio paspausti rankas gatvėse besibūriuojantiems paryžiečiams, kurie aplamai imant jį labai šiltai sutiko. Toks dėmesio į save atkreipimas kiek papiktino Prancūzijos spaudą ir net davė papildomo įrodymo de Gaulle ir iš dalies to idėinio Pompidou tezei, kad JAV faktinai valdo Europą ir jų įtaka tenai yra per didelė. Net konservatyvus 'Le Figaro' išidėjo karikatūra, vaizduojančią Nixoną soste, kuriam ranka bučiuoja... Europa. Parašas po karikatūra: "Vakaru pasaulio suverenai".

Nixonas štabo viršininkas, skrisdamas su savo 'bosu' namo aiškino žurnalistams, kad Nixonas iš tikro dar kartą įrodė savo pranašumą užsienio politikoje. 'Buvo visai aišku — sakė A. M. Haig Jr. — kad Europos ir viso pasaulio vadai, su kuriais prezidentas susitiko, žiūrė į JAV ir prezidentą Nixoną kaip svarbų faktorių siekiant pastovesnės tarptautinės situacijos".

Žinoma, New York Times tuojau pat pasistengė tokią išpuolį paneigti. Jų redaktorius Tom Wicker sutinka, kad užsienio politika yra Nixono stiprioji pusė, bet kiekvienas prezidentas anksčiau ar vėliau turi apeisti savo pareigas ir prezidento mirties galimybė visados "esanti su mumis". Jei Nixonas būsiąs priverttas pasitraukti prieš terminą, jo įpėdinis Gerald Ford be abejo pasiūlysiąs Kissingerį ir daugumą senos administracijos.

Kartu New York Times išidėjo prancūzų magazino L'Express kolumnisto Jean-Francois Revel straipsnį, kuriame paneigiama pažiūra kad Nixono nušalinimas pakanksiąs JAV prestižui pasaulyje. Iš tikro, tai būsiąs tik Amerikos demokratijos triumfas viso pasaulio akys! Be to, Nixonas paskutiniomis metais turėjo būti taip susirūpinęs savo paties gyvenimu, kad neturėjęs laiko užsienio politikai...

Pagaliau pereitą trečią dieną NYT paskelbė vedamąjį, raginantį greičiau nušalinti prezidentą Nixoną kaip tik dėl užsienio politikos sumetimų. Girdi, JAV-bėms būtinai reikalingas SALT II susitarimas dėl

atominių ginklų, bet jis negali būti padarytas, kol nepaaiškės Nixono asmeninis likimas...

Tokių būdu Nixono trumpa viešnagė Paryžiuje iš vienos pusės jam padėjo, bet kartu ir pasmarkino jo priešų puolimus. Kas iš to laimėjo, šiuo tarpu dar sunku pasakyti.

\*\*\*

Tuo tarpu Paryžiuje, kurį Nixonas paliko, situacija nėra daug geresnė. Pompidou nepalikio politinio įpėdinio ir faktinai niekas nenori juo būti. Mat, Pompidou valdymo metai, aplamai imant, ūkiškai buvo labai laimingi iki pereinamųjų metų rudens. Jos pramonė padarė nemažos pažangos, bet kaip ir visos Vakarų valstybės, Prancūzija pagaliau tapo infliacijos auka. Per šiuos metus pirmą ketvirtį Prancūzijos infliacija su savo 16,5% aplenkė JAV (12) ir Vakarų Vokietijos (10). Be to, ūkinis atkūrimas padidino prarastą tarp turtingųjų ir neturtėlių. Darbininkų nepasitenkinimas valdančiąja klase, kurią sudaro imonių vadovai, gaunantieji milžiniškus atlyginimus, didėja. Užtat iš dalies gerai, kad Pompidou mirė palyginti greitai, nes tai leidžia praeiti rinkimus dar gegužės mėn. 5 d. (jei niekas negaus daugumos, pakartotini rinkimai įvyks gegužės 19 d.) kada prasidės ūkinis atkūrimas dar palyginti ne daug ką palietė. Priešingu atveju Liaudies Fronto kandidatas socialistas Fr. Miterrand turėtų žymiai daugiau šansų. (Nereikia užmiršti kad jis neleido laimėti per pirmus rinkimus net pačiam de Gaulle). Juo labiau, kad kaip galima buvo tikėtis, buržuazinė dauguma nepajėgia išstatyti vieno kandidato. Galimas daiktas, kad net dabar vyraujantis kandidatas Jacques Chaban-Delmas nelaimės per pirmus rinkimus.

Kas vėl, grįžtant į Ameriką leidžia pasakyti, kad susidariusioje labai neaiškioje tarptautinėje situacijoje, apskrus prezidentas JAV tikrai yra reikalingas.

\* \* \*

Straipsnyje "Ginklų de-rybos" (Dirva nr. 29) lauzant buvo sukeistos pastraipos. Straipsnis turėjo prasidėti pastraipa — "Prilei-



JAV Kongreso atstovo Edward J. Derwinski pagerbimui ruošti komiteto dalis. Iš kairės sėdi: Dr. Kazys Bobelis, Janina Juknevičienė, komiteto pirmininkas dr. Leonas Kriaučiūnas, A. Izokaitienė ir komiteto patarėjas, inž. Valdas Adamkus. Stovi: Teodoras Blinstrubas, Dr. J. Briedis, Dr. D. Giedraitis, Dr. F. Kaunas ir Br. Kviklys. Nuotraukoje nėra: Dr. V. Dargio J. Evans, M. Gudelis, V. Lapšienė, kun. A. Stašio A. Vengrio, P. Petručio ir J. Janušaitis. Pagerbimas įvyks gegužės 5 d. Jaunimo Centre Chicagoje.

## MILŽINISKO UGNIAKŪRO MİSLĖ

RIMAS DAIGŪNAS

Militarinių konfliktų sklindamas Lotynų Amerikos kontinentas. Jau teko apie tai rašyti Dirvoje. Komunikatai iš Kubos ir Venezuelos, iš Brazilijos ir Peru, iš Čilės, Argentinos, Kolumbijos, patvirtina atsargią ir bailią prielaidą: Lotynų Amerika smarkiai ginkluojasi. Štai, pirmam išpuoliui patvirtinti ginklavimosi faktai ir jų savitarpinė disproporcija su "taikos meto" nuotakomis:

Kuba (8 milijonai gyventojų) turi 110,000 kariuomenės ir 215 karo lėktuvų, Venezuela (11 milijonų) 50, 500 kariuomenės ir 85 karo lėktuvų, Kolumbija (22 milijonų gyventojų) 65,000 kariuomenės, Peru (14 milijonų) 54,000 kariuomenės ir 115 karo lėktuvų, Brazilija (100 milijonų) 242,000 kariuomenės ir 216 karo lėktuvų, Čilė (10 milijonų) turi 60,000 kariuomenės ir 80 lėktuvų, Argentina (25 milijonų gyventojų) 115,000 kariuomenės ir 70 karo lėktuvų.

džiama, kad paskutinė Kissingerio viešnagė... Toliau turėjo sekti pastraipos: "Teoriškai tai...", "Tokia ilgesnė...", "Amerikiečiai ir...", "Per pirmąjį...", "Jei tai ir...", balgiant pastraipa "Idomu, kad amerikiečių spaudai..." Dėl pastraipų sukeitimo atsiprašome autoriaus ir skaitytojų. Red.

Tuo tarpu, palyginimui, prisimename Lietuvą, kuri būdama karo stovio padėtyje su Lenkija, disponavo tikrai dalele to (imant proporcingai) arsenalo, kurio ginklais žvangina Lotynų Amerikos kraštai... taikos meto gerbūvyje.

Ginklai plaukia iš Europos, iš Sovietų Sąjungos. Per 10 metų rusai išleido per vieną bilijoną dolerių, ginkluodami Kubą. Sovietai atvežė į Peru 200 tankų ir pirmuosius šiame kontinente militarus patarėjus.

Argentina išleis šiais metais 730 milijonų ginklams pirkti. Brazilija ginklų rinkai išmes vieną bilijoną du šimtus milijonų dolerių. Šiuos milžinus vežasi mažesnės valstybės, vis geidaudamos naujesnių ginklų, smarkesnių bombų, greitesnių lėktuvų. Ginklavimosi varžybos atrodo keistai, turi histerijos pamatą. Nenuostabu, kad Washingtonas stebi tą reiškinį su dideliu susirūpinimu ir vis nepajėgia susigaudyti, kur link nueis įvykiai? Europinių ir sovietinių ginklų invazija į Lotynų Amerikos kraštus yra didelis akibrokštas Washingtonui: kadaise taip anemiški kraštai tampa agresyvūs, pajėgūs, nes gali savo reikavimus paremti ginklų žvan gesiu. Ilgas nesidomėjimas Lotynų Amerikos opinija rodo savo vaisius. Lotynų Amerika tapo antijankiška.

Tačiau, savo esme, Lotynų Amerika nėra ir prososvietiška. Daugelis jos vyriausybų yra stipriai antikomunistiškos. Konservatyvūs kariai, vadovauja ministrų kabinetams, daugelis baigę studijas West Point karo akademijoje. Argi gali būti dar artesnių politikų Washingtonui? Bet taip nėra. Neaiški, laužyta, beprincipinė Washingtono užsienio politika vis sukelia nepasitenkinimą. Dėl to stokoja sutarčių, interesų sutapimo, nuoširdumo. Lotynų Amerikos kontinentas siekia tapti savarankus, nepriklausomas ir tuo nori didžiuotis. Bet sėkmės čia daug nėra. Tos pat kultūros, kalbos ir rasės valstybės turi aibes tarpusavių nesusipratimų. Už tų konfliktų ir konfliktėlių uždangos sunku įžvelg-

ti padėties realybę ir bendruosius interesus iškelti ir puoselėti. Peru ir Kolumbijos nesutikimas dėl saulės išdeginto ploto gali sukelti plačios skalės karą. Iš užsienio importuoti militariai patarėjai tos kibirkšties nekantriai laukia. Siekdama materialinio gerbūvio, turėdama milžiniškas energijos ir medžiagos atsargas Lotynų Amerika pastoviai skiria milžiniškas savo biudžetų sumas ginklams pirkti.

"Ginklai turi prabilti", yra sena militarinės akcijos tezę. Galima tikėti, kad ta teze, kaip geru koziriu lošia sovietai. Kas kad Lotynų Amerikos vyriausybės, daugumoje, antikomunistinės? Ir kas, kad ginklai prabils dėl "buržuazinių" interesų, dėl teritorinių konfliktų? Pirmasis pasaulinis karas taipogi kilo dėl imperialistinių interesų, kol, Rusijos imperijos teritorijoje, jis peraugo į pilietinį karą.

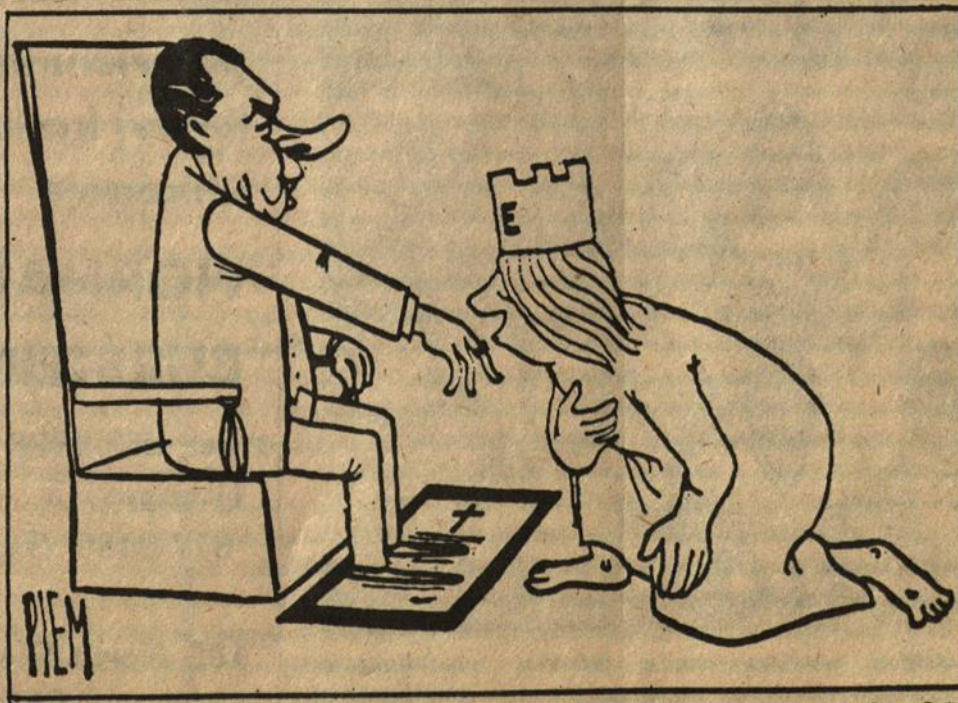
Tos prielaidos ragina Sovietų Rusiją šaltai, realiai įvertinti Lotynų Amerikos ginklavimosi karštligę. Ginklus importuoja "buržuaziniams", imperialistiniams interesams ginti, bet pilietinių karų galimybė gali pavirsti realybe. Atrodo, šią prielaidą Washingtonas ima suprasti, bet pragmatistinės savo politikos vis nesiryžta revizuoti. Ugniakuro mįslės grasmėje tokia revizija būtina.

### PASIBAIGĖ RIAUŠĖS, NES NEBEGAUNA PINIGŲ

I vakarus atbėgęs iš Sovietijos Dimitri Simes, buvęs sovietų globojamos "International Union of Students" (IUS) sekretorius ir Maskvos komjaunimo antirasės sekretorius pasakoja, kad 1969-1971 m. marksistinės orientacijos amerikiečių Students for Democratic Society (SDS) gavo iš IUS 19 milijonų dolerių.

Pinigai buvę persiųsti per sovietinio bloko valstybių prekybos misijas arba per JAV komunistų partiją.

Dabar, sovietams nutraukus šelpimą, pasibaigė ir riaušės universitetuose...



Vakarų pasaulio suverenai...

(Nukelta i 2 psl.)



A.L. Montessori D-ja buvo suruošus Madų Parodą, Beverly Woods restorane. Nuotraukoje parodos rengimo komitetas: Milda Volodkienė, Nijolė Mackevičienė, Ema Jarūnienė, Irena Žukauskienė, Dalia Bartkienė ir Adelė Izokaitienė.

## MONTESSORI NAMELIŲ AUKLĖTINIŲ MADŲ PARODA

Amerikos Lietuvių Montessori draugija kasmet ren-

### AR ASWANO UŽTVANKA...

(Atkelta iš 1 psl.)

Pradėjus užtvanką statyti, buvo apskaičiuota, kad Nilo upės vandenys aukščiau užtvankos labai aukštai pakils, sudarydami ten ištiesą 'jūrą'. O ta 'jūra' paskandins po vandeniu ne tik kas pakrantėse gyveno, bet ir žymiuosius Abu Simbel senovės meno paminklus — tris šventoves iš faraonų laikų. Nenorint, kad būtų sunaikinti neapskaičiuojamos vertės meno ir istoriniai paminklai, buvo suskubta daryti kokių nors žygių juos išgelbėti. Buvo kreiptasi į Jungtinių Tautų UNESCO padalinį kultūriniam reikalams, kuris po ilgesnio vargo sukėlė žymias pinigų sumas: tos šventovės buvo supiaustytos gabalais ir atgal sumontuotos stačio kalno viršuje, kur pakilę Nilo vandenys jau nebėgali ju pasiekti. Bet tai neviskas. Kaip rašo laikraštis, egiptiečiai su šurpu ėmė stebėti, kas šiuo metu darosi žemiau užtvankos. Užtvankai upės vandenys pradėjo labai smarkiai tekėti susiaurėjusioje upėje, dumblo jau daug mažiau bėpaliekama, nes jis nunešamas į Viduržemio jūrą. Smarkiai betekdami vandenys pradėjo labai sparčiai griauti upės krantus, sudarydami pavojų tiltams ir šalinėms užtvankoms, o gal ir net pačiai Asvano užtvankai. Tai dabar egiptiečiai ir klausia save: ar vertėjo tokia 'piramidė' Nasserui statyti, ar neateis laikas, kad ją reikės nugriauti?

Kalbant apie Egiptą ir Suez kanalą, dar reikia pridurti, kad, kaip čia buvo pranešta, jau daromi pirmieji pasiruošimai kanalui valyti. Yra susitarta, kad amerikiečių šeštasis Viduržemio jūros laivynas padės kanalo valyti duodamas savo specialistus ir reikiamus minų gaudytojus. Mat, laike 1967 m. karo ir vėliau, kanale buvo pridėliota daugybė minų, kurių egiptiečiai negali išimti, neturėdami tokių įrengimų. Bet, kaip aną kartą New Yorko 'Daily News' pranešė, šis malonumas amerikiečių mokesčių mokėtojams kainuosiąs apie 500 milijonų dolerių, o kai naudos iš kanalo atidarymo turėsia ne tiek amerikiečiai, kiek sovietai, kuriems susisiekti su savo Indijos vandenyno laivynu kanalas yra būtinas. Todėl laikraštis ir siūlė: kodėl prie išlaidų padengimo negalėtų prisidėti ir sovietai? Paskutinėmis žiniomis, sovietai sutikę išlaidų dalį padengti. Valymo darbai dar nepradėti, nes nesutarta dėl kaikiurių technišku smulkmenų. (ab)

## laiškai Dirvai

### ŽVILGSNIS Į AKIRATININKŲ SPAUDĄ

Neseniai Naujienose p. Stravinskas trumpai palietė porą akiratininkų, kurių straipsniai dažnai būna ne-korektiški, priekabingi ir kitus pajuokiantieji. Vienas iš tokių paliestųjų buvo žurnalistas rašas po Vyt. Gedrimo slaptyvardė. Jis mėgstas rinkti iš kitų autorių parašytų skirtingoje spaudoje straipsnių ilgesnes ar trumpesnes ištraukėles, po to prisega savo angalvėles ir kiekvienam Akiračių numeryje atspausdina.

Paimkime, kad ir tokią jo paskelbtą netiesą, kad tūlas spaudos bendradarbis J. Jurevičius sugalvojo par-recenzuoti dr. M. Anyso iš-leistą prisiminimų knygą — "Kova dėl Klaipėdos". Kadangi knyga dar iki šiol nėra išleista, tai jos recenzentas negalėjo ir parecenzuoti. Skaitydami, kad jo buvo pasisakyta tik tiek, kiek Naujienose iš ruošiamos spaudai knygos II dalies buvo atspausdinta. Ir viskas. Vyt. Gedrimas taip rašydamas klaidina visuomenę ir šauda pro šikšnelę.

Atrodo, kad Vyt. Gedrimas senai verčiasi intrigė-lėmis. Paimkime 1954 m. liepos 9 d. Brooklyno savait-raštį Vienių. Ten jis neva aiškino ginčą tarp dipl. šefo St. Lozoraičio ir Vyr. Lietuvos Išlaisvinimo k-to, kurio pirm. M. Krupavičius ir K. Žalkauskas (abu mirę) buvo atvykę į JAV. Jis tada rašė, kad Vliko pirmininkai tyčia sugalvojo, kad juos skubiai kviečia atvykti į Ameriką Valstybės D-tas, nors jie galėję atlikti visus reikalus Muenchene. Jis teigia: "Jie į JAV atvyko. Nors ir labai slėpė savo tikrąjį kelionės tikslą, tačiau besilankant Valstybės D-te, jis paaiškė-

vo ir M. Remienė, Putnamo seselių rėmėjų parodų rengėja, lietuviško pasaulio profesionalne modeliuotoja pripažinta.

Montessori namelių veiklai paremti vertingus daiktus loterija aukėjo: dail. D. Alekšienė, J.J. Bartkai, D.V., krautuvė Terra, dail. G. Žumbakienė, Skaučių Aušros Vartų tuntas, dail. R. Cinka, A.R. Parakininkai ir J. Strungys. Parodas uždarė ir padėjojo dalyviams A. Izokaitienė, dr. jos pirmininkė. Madų parodos rengimo komitetą sudarė: D. Bartkienė, A. Izokaitienė, E. Jarūnienė, N. Mackevičienė, M. Volodkienė, Ir. Žukauskienė. (zj)

jo — norėta išgauti iš Vals-tybės D-to Vlikiui egzilinės Vyriausybės pripažinimą ir atšaldyti Lietuvos fondus — Vliko reikalams". Kaip me-name, tai buvo netiesa. Vli-ko atstovų atsilankymas Valstybės D-te buvo sieja-mas ne dėl pripažinimo Vli-kui teisės, kaip politiniam lietuvių tautos organui ko-vojančiam dėl Lietuvos iš laisvinimo iš Sovietų S-gos okupacijos. Kas rodo, kad Vyt. Gedrimas senai veda donkichotišką kovą prieš Vliką.

1970 m. rugsėjo mėn. Laiškai Lietuviams atspaus-dino jo kontraversinį straips-nį — kodėl mes nesusikal-bame, kuriame pabrėžė, kad Lietuvos išlaisvinimo orga-nizacijoms vadovauja buvę nepriklausomoje Lietuvoje raštininkėliai, paštininkai, viršaičiai ar vargonininkai. Tokiais palyginimais nuver-tino didžiai garbingus buv-usius valstybės tarnauto-jus ir kartu vadovaujančių organizacijų vadus.

Vyt. Gedrimas trumpai vadovavo Margučio radijo valandėlei ir vos neprivedė prie bankroto. Savo laiku berods rašinėjo ir į Dirvą. Kai 1968 m. pasirodė Aki-račiai Vyt. Gedrimas pra-dėjo čia rašinėti. Dabar ma-tome jau redaktoriaus kė-dėje — atseit už gerą kitų straipsnių sudarkymą gavo paauskšinimą. Sekmės.

Arba vėl kitas Akiračių redaktorius paskelbė straips-nį "Kovoje prieš Okupan-tus". Kadangi straipsnis be parašo, tai yra vieno iš re-daktorių darbelis. Redakci-joje sėdi berods buvęs ar dar tebesas neolituano filis-teris, kuris Kaune, neolitu-anų muzikiniame vienete, buvo labai geras giesminis kas. To straipsnio turinys sudarytas iš Dr. Vyt. Dargio Korp! Neo-Lithuania su-važiavime skaitytos paskai-tos, kuri vėliau buvo atspaus-dinta Dirvoje. Labai išmin-tingas Akiračių redaktorius išpešiojo iš tos paskaitos jam būdingas eilutes, sulip-dė į pavienius posmelius, kiekvienam posmeliui prise-gė savo sugalvotas humoris-tines angalvėles ir lapkri-čio mėn. Akiračiuose at-spausdino. Jeigu tokius ne-švarius triukus išdarinėtu koks nors žemo lygio humo-ristinis laikraštėlis, sakysim 'šluota' būtų niekis, bet Aki-račių redakcijoje sėdi vyrai su mokslo laipsniais. Tai kur-tų vyrų spaudos etika? Iš

kitų reikalauja, o patys jos nesilaiko.

Taip pat šia progą verta žvilgtelti dar į vieno Aki-račių redaktoriaus t.y. dr. Z.V. Rekašiaus straipsnį — "Pilypas iš Kanapių". Straipsnis nukreiptas prieš A. Musteikį, kuris Lituanus žurnale parašė neilgą recen-ziją apie L. Sabaliūno ang-lų kalba išleistą knygą "Li-thuania in Crisis". Apie šio-je knygoje esamus netiks-lumus jau ne vienas recen-zentas yra neigiamai pa-sisakęs. Ypač dr. J. Pajau-jis aiškiai pabrėžė, kad kny-ga pilnos tiesos neatsklei-dė ir turi daug netikslu-mų. (Varpas, 1973 m. Nr. 12).

Akiračių redaktorius dr. Z.V. Rekašius atsiliepdamas tik į vieno A. Musteikio recenziją, parašė straipsnį, kuriam davė labai kultū-ringą ir mokslišką angalvę — "Pilypas iš Kanapių". Tai jauno mokslininko kultūrin-gumo pažimys. Tarp visokių gražbių straipsnių pa-baigoje Rekašius rašo: "Val-lia recenzentams rašyti ką tik nori — net ir ekonomis-nes nesamones. Tačiau šito-kiomis nesamonomis įtaigoti kad "naivus" knygos auto-rius skleidžia komunistų pa-geidaujamą išvadą — tai jau intelektualinis chuliganiz-mas. Šitokio šlamšto ieš-kojime tik jau labai žemo lygio 'birčinkų' biulete-niuose". Tai va, skaitome, kaip vienas iš Akiračių re-daktorių dr. Z.V. Rekašius knygos recenzentą išvadino "Pilypu iš Kanapių", intelek-tualnis chuliganizmas ir t.t. Kalbant apie šlamštą jo ne-mažai yra ir Akiračiuose. Ne vienam skaitytojui kilo klausimas, ko Rekašius sie-kia tokiais ciniškais pavadi-nimais? A. Musteikis taip pat turi daktarą ir nieko neužgaudamas spaudoje

seniai bendradarbiauja. Tai-gi reikia to Akiračių redak-toriaus ir paklausti, kur jo spaudos etika? Su demago-gija toli nenuvažiuosi. Z.V. Rekašius savo rašiniams medžiagą daugiausiai ima iš okupuotoje Lietuvoje leidžia-mų laikraščių ir žurnalų. Ka-dangi Akiračiai išsina gana pavėluotai, tai ta jo surink-ta statistika būna gerokai pasenusi. Daugelis iš skai-tytojų jau seniai esame per-skaitę ir pamiršę. Pav. ku-riais sumetimais jau antri metai akiratininkai per-spausdina iš 1922 m. komu-naro Kapsuko - Angariečio vestą ginčą, kaip 1918 m. t.y. prieš 50 metų jie manė geriau įvesti komunistinę santvarką Lietuvoje. Kam šiandien tokias senienas įdo-mu skaityti? Jeigu seniems, o jauniems akiratininkams įdomi komunų sistema, tai nėra reikalo taip toli grįžti į praeitį. Galima pasiskai-tyti dabar slaptos organiza-cijos — Symbionese Libera-tion Army — leidžiamą in-formaciją, kurioje jie skel-bia savo tikslus ir siekius — steigti Amerikoje komūnas ir ugdyti revoliucinę bend-ruomenę. Panašiai prieš 50 m. kalbėjo Kapsukas su An-gariečiu, kuriam Stalinas 1940 m. galvą nusuko.

Akiračius peržiūrėję nuo jų pasirodymo dienos. Be vieno kito V. Rastenio, T. Antanaičio straipsnių nie-ko daugiau pozityvaus nė-ra. Vien tik kitų kritika, priekaištai, pašaipa. Jiems viskas negerai, nei buvę Pasaulio Lietuvių Bend-ruomenės, Balfo, Vliko ir ki-ti seimai. Taip pat nege-ras ir antras Mokslo bei Kul-tūros Simpoziumas ir t.t. Objektivi kritika reikalin-ga, bet ciniška su demago-gija sukelia daug neaiškumų ir spėliojimų.

V. Kriaunaitis.

## TAUPYKITE DABAR

SANTAUPOS, PADETOS  
IKI 10 DIENOS MĖNESIO  
NEŠ NUOŠIMČIUS NUO  
MĖNESIO PIRMOS.



WE PAY HIGHEST RATES:

7 1/4% — 4 yr. Certificates (Min. \$10,000)  
6 1/4% — yr. Certificates (Min. \$1,000.00)

Member F.S.I.C., Washington, D.C. Equal Opportunity Lender

**Saint  
Anthony  
Savings**

1447 S. 49th Court • Cicero, Illinois, 60650

Phone (312) 656-6330

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri., 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

**Didžiausias kailių  
pasirinkimas  
pas vienintelį  
lietuvių kailininką  
Chicagoje**

**NORMANA  
BURŠTEINA**

Tel. 263-5826  
(įstaigos) ir  
677-8489 (buto)

185 North Wabash Avenue 2nd Floor  
Chicago, Ill. 60601



Montessori Vaikų namelių auklėtiniai metinės madų parodos modeliuotojai. Nuotraukoje matomi ir vyresnio amž. vaikučiai, tai metinių parodų modeliuotojai, atstovai, pradędant nuo 1964-jų metų. Namelių vedėja yra mok. J. Juknevičienė, ji ir buvo šios, dešimtosios madų parodos komentatorė.

# DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

Telephone: (216) 431-6344  
6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103  
MAILING ADDRESS

P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103  
SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •  
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND  
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,  
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS  
ASSOCIATE EDITOR ALEKSAS LAIKŪNAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •  
PRENUMERATA METAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO  
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR  
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI  
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI  
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIŠKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ  
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

REDAGUOJA: VYTAUTAS GEDGAUDAS IR ALEKSAS LAIKŪNAS

## NIEKO NAUJO VILNIUJE

Ankstyvasis pavasaris apgaulingai padvelkė 'naujųvėmis'. Vilniuje įvyko visa eilė renginių, kur "sovietinės demokratijos" rėmuose rinko ir išrinko eilę pareigūnų. Vieni veidai mums žinomi, kiti iškilo iš nežinios. Vienus rinko, kitus patvirtino pareigose. Buvo ir tokių, kurie neteko savo reikšmingų postų, kurių nepatvirtino pareigose ir prarado turėtą partinį prestižą.

Kaip įprasta sovietinėje santvarkoje, iškilimai bei kritimai nėra darbo padarinių pasekmė. Iškylo ir puola karjeros laiptais dėl asmeniškų santykių su kitais, smarkiai kylančiais arba smarkiai puolančiais žemyn.

Apie tuos, kurie lipa karjeros laiptais aukštyn, rašoma. Kurie nusileidžia iš pres tižo viršūnių į nereikšmingumą, tylima.

Kovo laidos "Švyturys" (Nr. 5) praneša apie naujas žvaigždes sovietiniame skliaute ties Vilniumi. Napoleonas Raguotis paskirtas Lietuvos kompartijos Centro komiteto prekybos ir buitinio skyriaus vedėju. Ir nereikia juoktis: tai komunistų partijos sekcija, kuri seka prekybinio sektoriaus partinį išsprusimą. Štai, kompartijos plenumo pirmuoju sekretoriumi "išrinktas" V. Sakalauskas. Čia vėl partietė iš Jonavos, Talė Stankevičienė, "išrinkta" centro pareigūnu. Ir "lietuvis", Aucejus Tujezovas, gavo atsakingas partines pareigas. Kitas "lietuvis" iš Zarasų Piotras Cunderovs, irgi atrado sekretoriaus pareigas.

Visi turi keletą bendrų požymių. Visi yra baigę "Aukštąsias partines mokyklas" Leningrade, Minske, Vilniuje. Visi į savo pareigas "išrinkti". Visų amžius 40-45 metais.

Šie faktai neabejotinai rodo, kad kompartinė karjera tapo tobulo biurokratinės apraiška: būtinas partinis teoretinis mokslas. Pirmesnės kartos partinis veikėjas rėmėsi "kovine" praeitimi. Šios kartos partinis veikėjas yra savo amato "specas". Karjeros laidas yra gerų pažymių partinės mokyklos diplomas.

Pareigūnų skyrimas rūpestingai maskuojamas "ple numo rinkimais". Tai yra strateginis ir taktinis žaidimas. Kandidatą į pareigas nominuoja partijos centras, kandidatas yra tik tai vienas – plenumas nerenka, bet klusniai akceptuoja kandidatą. Dora ir teisinga vadinti tą procesą tikruoju vardu: plenumas akceptavo vienintėlį centro parinktą kandidatą.

Ižengimas į platesnės veiklos areną žmonių, sukusių 40 metų ir ne senesnių už juos, rodo, kad sniečkinė generacija po šio kompartijos plenumo rūpestingai šluojama iš veiklos

avangardo. Posniečkinė, griškevičinė karta turi savo užnugaryje ilgo biurokratinio treningo žymes: diplomotipartiečiai, 'aparačikai', biurokratai, priimą "komunizmo statybos" procesą kaip pilką, buitinių būtinumą. Savotiška ideologinė historija, kuri buvožiūrima sniečkinės kartos galvose, griškevičinėje kartoje neegzistuoja. Šie asmenys nematė 'buržuazinės' gadinės. Jie priprato jaustis saugūs ir stiprūs su kompartiniu bilietu kišenėje. Jie biurokratinio bolševizmo produktas.

Lietuvos kompartijos centro komiteto pirmininkas P. Griškevičius skuba apsisupti savo sukirpimo gvardija. Naujasis kompartijos centro sekretoriatas rūpestingai atskiestas 'didžiojo brolio' procentais: į šešių asmenų sąstatą įvesti du rusai.

Nieko naujo Vilniuje, kompartijos centro sąstata, po tų 'plenumo rinkimo' nenuitė. Pagal rusų pasakėčių kūrėją J. Krylovą: pavarai gyvatė pakeitė odą, išliaužė pas ūkininką ir prašosi pasišildyti užantin. – Aš esu nauja, aš odą pakeičiau, – įtikinėjo gyvatė. Bet išmintingas muzikas

## Tapkite knygos

### 'TAUTINĖS MINTIES KELIU' mecenatu ar rėmėju

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Valdyba kreipiasi į Sąjungos skyrius prašydama galimai greičiau atsiųsti skyrių veiklos apžvalgas, porą nuotraukų Sąjungos valdybos ruošiamai išleisti tautinės srovės istorijai, kurią jau rašo ir redaguoja redakcinė kolegija iš šių profesorių: dr. Juozo Jakšto, dr. Broniaus Nemicko, dr. Jono Puzino ir ALT S-gos pirmininkės Emilijos Čekienės.

Veikalo "Tautinės minties keliu" išleidimui reikalingos lėšos, todėl prašome

----- I š k i r p t i -----

AMERIKOS LIETUVIŲ  
TAUTINEI SAJUNGAI  
87-80 96th St.  
Woodhaven, N. Y. 11421

"Tautinės minties keliu" knygą užsiprenumeruoju kaip

|                                                        |          |
|--------------------------------------------------------|----------|
| <input type="checkbox"/> mecenatas .....               | \$100.00 |
| <input type="checkbox"/> garbės prenumeratorius .....  | \$ 50.00 |
| <input type="checkbox"/> prenumeratorius rėmėjas ..... | \$ 20.00 |

(Čekius rašyti National Lithuanian Society of America, Inc. vardu).

Priedu čėkj sumoje \$.....

Pavardė ir vardas .....

Adresas .....

## APIE RADIOJOS STOTIS

"Laisvosios Europos radijas", RFE, vedamas "Free Europe" korporacijos, kuri yra privati, ne pelno organizacija ir veikia pagal New Yorko valstijos įstatymus. Administracijos būstinė -- New York City. Veikimo būstinė yra Muenchene, iš kur, per siųstuvus V. Vokietijoje ir Portugalijoje, programos duodamos taip: apie 20 valandų kasdien į Čekoslovakiją, 19 valandų į Lenkiją ir Vengriją, 12 valandų į Rumuniją, 8 valandas į Bulgariją.

RFE įregistruota Vokietijoje kaip užsieninė ne pelno organizacija. Vokiečių vyriausybė suteikė leidimą operuoti siųstuvus. Portugalijoje RFE veikia RARET vardu. Čia organizacija turi tokius pat, kaip V. Vokietijoje leidimus. Portugalijoje programa duodama per trumpų bangų siųstuvus su tikslu nugalėti trukdymus, kuriais darba ir spiegia komunistiškos vyriausybės. Kaip tvirtina šaltiniai, anksčiau RFE rėmėsi klausovo psichika. Programoje buvo poleminiai tonai, politinė kritika. Nuo, maždaug 1955 metų taktika pasikeitė. Remiamasi žinios atpasakojimu, komentarai labai atsargūs.

Bendras informacijos principas skirtas provokuoti tautiškų sovietinio režimo reformų mintį ir paraginti

pasakė:

-- Nors tavo oda nauja, bet širdis ta pati...

Krylovo pasakėčios ženkle vyko šie "rinkiminiai" pakeitimai LTSSR kompartijos viršūnėje. Griškevičinkai kiša batus į sniečkinis kaliošus. (zz).

paskirus komunistinius pareigūnus skaitytis su vieša nuomone apie jų poelgius. Visam tam efemeriskam sumanymui vykdyti didžiulis tarnautojų štabas, kur yra kalbos žinovai ir dienos kronikos stebėtojai, peržiūri apie 1600 leidinių, tarp kurių 900 iš komunistinių kraštų. Žinios gaudomos ir iš komunistinių žinių agentūrų, kurios medžiojamos iš 12 agentūrų, iš 40 radijo stočių, išdėstytų Sovrusijoje, Rytų Europoje ir komunistinėje Kinijoje. RFE apžvalgos ir naujienų pranešimai spausdinami ir naudojami kitų komentatorių, analistų, vyriausybinių agentų, žurnalistų.

1513 tarnautojų tvarko RFE darbą. Iš jų 1386 yra V. Vokietijoje ir Portugalijoje. 1973 metais RDE operacijos kainavo 23,940,000 dolerių. 1974 metais RFE išlaidos šoko iki 31,604,000 dolerių. Nors išlaidos padidėjo 7,664,000 dolerių, darbas liko tas pat: nei personalo padidinimo, nei darbo apimties pagerinimo. Išlaidos pašoko dėl nusmukusio dolerio santykio su užsienio valiuta.

RFE turi tam tikras priemones susekti Rytų Europos klausytojų nuomones, kaip jie klausosi, kaip reaguoja į informaciją. RFE tvirtina, kad programų klausosi per 30 milijonų žmonių. Galvojama, kad per 50% visų žmonių, kurie gyvena transliacijų aptarnaujamoje teritorijoje, dažniau ar rečiau, iki vieno karto per mėnesį, pasiklauso RFE programų.

"Laisvės radijas", RL, inkorporuotas kaip "Radio Liberty Committee" pagal Delaware valstijos įstatymus. Administracinė būstinė yra New York City. Transliacijų būstinė ir tyrimo centras yra Mienchene. Septyniolika siųstuvų išdėstyta Vakarų Vokietijoje, Ispanijoje ir Taiwano saloje. Kasdieną transliuojama 295 valandas, įskaitant rusų kalbą laidas ir dar aštuoniolikos kalbų programas. Šios, aštuoniolika kalbų naudojamos Sovietų Rusijoje.

Kaip ir RFE, lygiai RL, anksčiau buvęs drastiškesnis, dabar atitinkamai sušvelnėjo. Dabar organizacija vertina save kaip veiksnį, kuris gali paveikti sovietus imtis tvarkytis liberališkai. Šitos iliuzijos vedini RL informatoriai čiułba apie kapitalistinio pasaulio gerbūvi, atsiekimus, privačios iniciatyvos pranašumus. Tai visi, RL strategų nuomone, turi įraginti sovietus pagalvoti apie režimo liberalizaciją. Tų minčių paraginti RL mikrofonai skaito A. Solženicino romanus. Ieško sovietinio pagrindžio bei 'samizdato' leidinių. Pastaruoju metu programa mak simaliai skirta žydų emigracijos iš Sovrusijos problematikai. Idišk kalba programos itin ryškios žydų švenčių dienomis. Taip pat nurodomi antisemitizmo pasireiškimai, kur tokie įvyko. RL, pastaruoju metu, padidino valandų skaičių, skirdamas tai platesniam žydų emigracijos temų pristatymui.

RL turi 877 tarnautojus, 763 dirba užsienyje. Biudžetas 1973 metais buvo 15,274,000 dolerių. 1974 metais išlaidos pašoko 3,056,000 dolerių, pasiekė 18,330,000 dolerių.

RL programų išsiplėtimą apskaičiuoti sunkoka. Sovietinėje Rusijoje užsienio transliacijos sekamos. Kas

klauso, nesisako. Apie RL prasiskverbimą liudija sovietiniai radijo tarškalai. Daromos išvados, kur tie trukdymai pritaikyti RL bangai, ten jo programų klausosi.

## ANTAUSIS PABALTIEČIAMS

Visame tame biurokratinės, tendencijų, žinovišku mo, pagavumo bei naivių iliuzijų ir baikštus menkavertiškumo sukūryje, mes savaime suprantama, geidžiam žinoti, kaip susikūrė reikalai su pabaltiečių kalbomis?

"Per svarstybas komiteto dėmesio centre buvo ir administracijos politika ryšy su Laisvės radijo iniciatyva duoti transliacijų Pabaltijo kalbomis (latvių, lietuvių ir estų). Administracijos liudytojai pareiškė, kad Laisvės radijas planavo tas transliacijas pateikti fiskaliniais 1974 metais ir kad Valstybės Departamentas šį planą priėmė. Tačiau, dėl aštrių biudžetinių varžymų, 270,000 dolerių, anksčiau numatytų šiam ir kitiems naujiems Laisvės radijo projektams, buvo išimti iš 1974 fiskalinių metų biudžeto. Tai padarė OMB -- Office of Management and Budget.

Savo laiške pirmininkui Morganui, kuris datuotas (Nukeita į 4 psl.)

## Šis bei tas SKIRPSTAS

Mums vis tenka minėti eilę liūdny sukakčių, kaip Lietuvos laisvės netekimas, birželio žiaurūs tremimai, 1941 m. sukilimo laimėjimų skaudus užgniauzimas, legendiskai tragiškos partizanų kovos... Bet štai šiomet sukanka šviesi sukaktis, kuri parodo tautos ryžtingumo didį rezultatą: 70 metų nuo lietuviškos spaudos atgavimo. Plačiai ir išsamiai šį faktą nagrinėkime ir jo reikšmingumą įvertinkime, nes tvirta bus dabartis ir ateitis, jei atremta į praeitį. O šiuo atveju tai nėra tik praeities dalykas, bet -- gana ryškiu konkretumu atveria mums pavyzdį, kaip ir dabar galėtume sustiprinti savo veikimą, gelbėdami Lietuvą iš Maskvos engėjų nagų.

• Anieji spaudos draudimo ir idealistų knygnešių laikai buvo daug tamsesni ir sunkesne neviltim prislėgti: tauta savosios inteligentijos išduota ir nusmerkta žuvimui, tamsa ir skurdas gaubė sparčiai mutatinamų, baudžiavos nualintų ir žemiausių 'parijų' luomu paverstų valstiečių šalį, o Rusija net Lietuvos vardą išbraukė iš žemėlapių, net pažangos ir kultūros priemonės bei religijų draudė arba varžė, kalėjimais ir Sibiro niokodama žmones. Rodėsi, jau jokių žiburėlių ateitį neįmanoma tikėtis. Buvo teli kės lietuvišką gyvybę ir savo žemę tebemyliš artojas, tvirtas ir doras būdo darbštuolis, skriaudas ir vargą iškencias ir -- nenustojęs šviesesniu rytojum tikėti. Taip tasai purvabridis artojęlis, vos iš baudžiavos jungo išlindęs, sunkiom pastangom skubiai mokslino vaikus, o šie, nors svetimo se mokyklose lavinosi, bet nuo savo tautos nenutolo ir emėsi lietuvišką kultūrą gaivinti, Lietuvos vardą iš užmaršties kelti. O tikriausia priemonė tam drąsiam, tiesiog neįtikėtinam žygiui -- buvo spauda, savi laikraščiai ir knygos. Ir tas jų pasirinktas kovos dėl tautos gyvybės ir kultūros ginklas pasirodė nuostabiai sėkmingas, nes privertė Rusijos valdžią atšaukti mūsų spaudos draudimą 1904 m. Taip pat netrukus ir valstybinis savarankumas buvo savanorių atkovotas 1918 m.

Taip ši sukaktis šiandien mums ne vien tautos darbų sėkmingumą primena, bet ir geras viltis pakursto, kai mes svetur išsiblaškę kartais imame abejoti, kai bandomė jau numoti ranka "vis viena menkėjame ir blėstame, jėgos senka, o jaunimas traukiasi šalin, nepalaiko mūsų idealų"... Bet juk šiometinė sukaktis parodo, kaip tamsiais laikais ryžtingumas ir spauda -- kultūros jėgą išlaisvino, ir visuomenės apsnūdimą išbudino, visuotinį nuopolį prasklaidė taip, jog istoriniam momentui atėjus, ta varginga ir numekinta tauta staiga ereliu aukštyn pakilo, lygia eile žmonių į širkiniaivo. Spauda ir knygos -- mūsų pašventinti ir išmėginti ginklai ir laimėjimų viltys!

• Tad paskirkime šiuos metus Spaudai -- Knygai. Žurnalistų s-ga teplanuoja apie laikraščių ir žurnalų visapusišką išskėlimą visuomenės akivaizdon -- glaudžiau vertinti ir abipusiai tobulintis. Kad spauda taptų gajesnė, o skaitytojai šviesesnės kultūros ir tautiškai sąmoningesei.

O knyga -- kas ją paglobos? Rašytojai paprastai pagal talentą yra individualistai. Tad itin reikia visuomeniškos pagalbos. Kai kas bando tvirtinti, esą mūsų rašytojų veikalai silpnoki, todėl negausiai skaitomi, girdi, jei būtų tobulesni, tai turėtų pasisekima ir be jokių paramų. Tačiau pasižiūrėkime čia pat į anglų kalbą leidžiamą raštiją, kur skaitytojų turi šimtus milijonų (JAV, Anglija, Kanada, Australija). Atrodo, jų autoriams turi būti lengva savo kūrinius nešti viešumon, gal ir gerai pelnitis iš savo knygy. O kaip iš tikrųjų yra?

Didžioji Doubleday leidykla gauna kasmet apie 10,000 naujų autorių rankraščių ir iš to skaitčiaus atsirenka vos apie ketvertą, nes daugiausia leidžia tik gerai žinomus, jau pripažintus autorius. Simon & Schuster leidėjai visai neprūma nežinomų autorių. Ir taip išigali mada naujam rašytojui kreiptis ir tarpininkus agentus, iėskant pagalbos ir protekcijos. Žinoma, agentai pasipelno iš to (vienas pvz. už perskaitymą rankraščio ir savo kritikos pareiškima ima 100 dol.). Kiti autoriai eina į leidyklas, kurios leidžia knygas, tik apmokėjus leidimo išlaidas. Dažnai leidėjai ir agentai vertingų veiklų iš sykio neįvertina, o vėliau tokie daugelio atmesti ir paniekinti patampa 'best-seleriais'. Taip tad net visai puikūs veikalai angliškoje šimtų milijonų visuomenėje labai sunkiai skinasi kelią, kol išvysta šviesą. Todėl nepeikime savųjų autorių veiklų, jei jie neturi ypatingo pasisekimo mūsų mažoje, nutaus-tancioje iėvivioje. Bet žinodami Lietuvos knygnešių istoriją ir spaudos reikšmę tautinei gyvybei ir laisvės kovai -- nuosirdžiai sukrusime telkti visuomenines jėgas, kad šis kultūros didysis ginklas švėtytų aukštai iškeltas mūsų rankose ir širdyse. Pavieniai asmenys šioje srityje daug dirba ir auکوjasi, bet šiais metais vertėtų išsijudinti visuotinesniu būdu.

## APIE RADIO TRANSLIACIJAS...

(Atkelta iš 3 psl.)

1973 m. rugpjūčio 2, Valstybės sekretoriaus asistentas Marshall Wright patikino:

Leiskite man užtikrinti jus, pone Pirmininke, kad Valstybės departamentas ir toliau remia Laisvės radijo sumanymą pradėti translacijas Pabaltijo tautoms jų kalbomis kada tik leis aplinkybės. Mes tikime, kad Kongreso palankumas šiais metais atitinkamam įstatymui sudarys tvirtą pagrindą Laisvės radijui iškelti šiu translacijų problemą savo fiskalinių 1975 metų biudžeto plane.

Komitetas galvoja, kad Pabaltijo kalbų translacijos turėtų būti įskaitytos į pirmumą ir įjungtos į fiskalinių 1975 metų biudžeto planą. Tas planavimas turėtų prasidėti skubiai".

Tad, toks yra tas antausis, kuris oficialių eilučių apmaskuotas. Kada per RL siųstuvus seka 18 kalbų programa, staiga atsirado nenugalima "kliūtis", biudžetas apsinkino ... dėl pusantro visos biudžetinės sumos suma nuošimčio. 270,000 dolerių, dėl kurių nusviedė šonnan Pabaltijo tautų kalbas, sudaro apie pusantro nuošimčio biudžeto sumos. Bet atsirado lėšų papildomoms programoms žydų emigrantų tematika (ibid. 3755 psl.) Atsirado lėšų "samizdato" lektūrai (ten pat). Čia kažin kas, kas išėjo iš aukštosios Vadybos kontrolės. Plačia burna kalbama apie 1975 metus, bet kur yra garantijos, kad dėl biudžetinių "sunkumų" dėl pusantro nuošimčio biudžeto sumos, ir vėl žūs lietuvių, latvių ir estų translacijos. Ar tiems planavimo galvočiams neįstrigo galvon, kad jeigu jau pusantro nuošimčio biudžeto yra kažin kas lemtinga kaip tiksliai pabaltiečiams, ko dėl nenuimti po truputį nuo kitų aštuoniolikos kalbų ir prijungti tas tris? Ar tas biurokratinio pedantizmo persunkęs "Office of Management and Budget", lyg vanagas iš dangaus, nieko ir nematė biudžete, kaip kad tiksliai tą pusantro nuošimčio trupinėlį, rezervuotą pabaltiečiams?

Atrodo, kvailiai statytojai pastatė namą ir sugalvojo, bebaigdami statybą, taupyti: ėmė ir neįtaisė duryse rankenos! Šitai biurokratai ir taupė pusantro biudžetinės sumos nuošimtį, išmetė Pabaltiečių kalbų transla-

cijas iš Laisvės radijo siųstuvų.

Pabaltiečiai yra tas avangardas, kuriam, visų pirma, turi būti adresuotos laisvojo pasaulio programos. Jie dar nenujunko nuo europinio mentaliteto. Jie, tuo tarpu dar yra europiečiai. Tad mes, grįždami prie šaltinio, privalėtumėm domėtis, kuriuo būdu paaiškins šiuos nemlėmus prajovus p. Ilgvars J. Spilners, atstovavęs pabaltiečius Tarptautinių Translacijų Vadybos organizavimo svarstybose?

PASISAKYMU  
MARGUMYNAS

Propaganda yra brangi; tai prabanginis žaislas. Ne nuostabu, kad visa eilė kongreso narių nesutinka su Tarptautinių translacijų vadybos veikimu. Nesutikimai bazuojami išlaidomis, kitu politiniu klimatu, darbo paralelizmu. Jeigu visiems šinoma, kad "The Voice of America" yra oficiali amerikinė radijo komunikacijos įstaiga, ne visi tačiau žino, kad ir "Armed Forces Radio and Television Service" pasiekia kitataučius su savo proamerikine propaganda. 1974 metais "Amerikos balsui" paskirta 67 milijonai dolerių, "Armed Forces" įstaigai – 32 milijonai. Abi šios, gana paraleliškos įstaigos 1974 metais pareikalavo 99 milijonų! Legislatūros žmonės pradėjo rekti dėl papildomų 50 milijonų, reikalingų RFE ir RL operuoti.

Tvirtinama, kad tai yra atgyvena. Anksčiau tai buvo CIA įstaiga, kuriai dabar suteikta visuomeninė išvaizda (M.J. Harrington). Šaltasis karas jau baigtas. Amerika negalinti pretenduoti, kad tiksliai ji viena disponuoja tiesa, kurią reikiama rodyti už geležinės uždangos! Tos translacijos neušvelnins režimo, bet laikys jį nuolatinėje įtampoje, nes translacijos primena: šaltas karas tebeina.

Translacijos rodo tam tikrą išivėlimą į Sovietų vidaus problemas. Tai erzina juos. Visas RFE ir RL personalas yra buvęs CIA užverbuoti. Jie nėra JAV piliečiai. Tuo tarpu vidutinis jų atlyginimas virš 10,000 dolerių! Tai nualina Ameriką. JAV doleris V. Vokietijoje krito 30% buvusios savo vertės.

Itin tendencingi yra šiu radijo stočių personalo puo-

## SOLŽENICINO ŠEŠĖLYJE

(3)

LIUDAS DOVYDĖNAS

Praėjusiam straipsnyje, rupiai kalbant, Rusiją pavadinu tautų ir žmogaus nepralenkiamu skerdiku. Pravartu apie tai pakalbėti. Tuoju pat turim pažymėti tuos rusus, tuos teisingus žmoniškus žmones – rusus, kurių priešakyje tvirtai stovi ir Solženicinas. Kas tiek kančių, vargų pakėlė kaip Rusija ir rusas? Kas tiek daug kraujo paliejo, kaip rusas ir savo ir kitų pavergtųjų tautų ir žmonių? Taip pat, niekas tokio pavojaus nesudaro kaip atomais ginkluota, milžiniška ginklų kalvė sovietinė Rusija.

Kad ir kaip būtų keista, bet sovietinės Rusijos ma-

limai. Amerika, esą, remia privačias organizacijas, kurios veikia užsienyje, neamerikiečių aptarnaujamoms ir siunčia savo asmenišką apžvalgą ir kitas užsienio šalis. (B.S. Rosenthal). Kodėl kitos šalys neremia šio projekto?

Paralelizmas yra netiktai Amerikoje. Laisvojo pasaulio informacinė tarnyba kitomis kalbomis atlieka Deutsches Welle, Vatikano, Izraelio, Prancūzijos ir British Broadcasting Co. Kiekvieną savaitę 822 valandos atkuoja Sovietų imperiją, įvairiomis jos kalbomis pateikdamos laisvojo pasaulio naujienas bei šurmulių.

"Mano nuomone, aš negaliu remti organizacijų, kurių sastatė dirba 99% neamerikiečiai", pareiškė Wayne L. Hays. "Aš negaliu remti tų veiksmų Amerikos mokesčių mokėtojų pinigais".

Vienas iš dažniausiai kartojamų įrodymų, kad RFE ir RL neremtos iš JAV biudžeto yra apeliacija į "detent'e", į SSSR ir JAV santykių švelninimą, į atmetimą šaltojo karo nuotaikų.

Kaip matyti, tuose pasisakymuose apstu senojo amerikietiškojo izolacionizmo nuotaikų. Po susirūpinimo biudžetinėmis problemomis dažnai slypi eilinio amerikiečio politiko parapijškumas, pragmatizmas, naivumas. Noras eiti su vėliu riešutauti, nesvetimas netgi kai kuriems lietuviams kurie panešė ant savo ištvermingo sprando šilto ir šalto, dažną amerikietį politiką priverčia stebėti padėti trumpoj distancijoje. Ši diena užstoja ateities dekadą.

PABAIGAI

Mes, mokesčių mokėtojai, matę, kaip bilijonai eina neracionaliais kanalais, tikrai negalime suprasti, kad 270,000 dolerių galėtų sugriauti JAV biudžetą, jeigu tuos pinigus paskirtu RFE ir RL paremti! Mums nesudaro galvosopio, kas dirba RFE ir RL tarnautojų sastatė. Visi jie dirba reikalingą Amerikai darbą. Mums artesni tie "neamerikiečiai", kurie pluša RFE ir RL sastatė, kaip kad tie "amerikiečiai", kurie čia namuose piktybiniai griauja "American way of life". Trumpai ir drūtai – RFE ir RL remtinos institucijos. Pro jų siųstuvus turi būti leidžiamos lietuvių, latvių ir estų kalbų translacijos. Reikalavimus dėl tų translacijų įvedimo reikia adresuoti Valstybės Departamentui (The Board for International Broadcasting). Reikia atakuoti "Office of Management and Budget". Netrukus bus svarstomas metų biudžetas! Čia reikalingas visuomenės balsas.

rios kraujo, gulagų salynas laisvojo pasaulio priimamas atlaidžiu susirūpinimu, mui- lo putų burbulais pagrįsta viltimi – Kremlius evoliucionuoja. Kai mes ir stovyklose ir čia (nors labai užsiėmę rezidencijų, koplyčių statyba ir rezoliucijų rašyba), puse burnos kalbam apie sovietinės Rusijos apgaule – propagandą, apie aparachko, sovietinio mechanizmo terorą mus vertina ne kaip neteisingai nukentėjusius, bet kaip objektyvumo netekusius pasibarstėlius pa saulyje. Kodėl?

Mes dažnai užmirštame Kremliaus propagandai žeriamus milijonus, tų milijonų paperkamuosius. Krėvė parašė knygą "Gundymai". Buvo išversta ir išleista Manyland leidyklos anglų kalba. Krėvė jokių atvejų ne mažesnis rašytojas kaip Solženicinas. Meniška parašyta didelio talento knyga, "Gundymai" (Temptation), atidengiant Kremliaus machinacijas paperkant žurnalistus mokslininkus, politikus, rašytojus. Jeigu Temptation būtų parašęs kad ir vidutinis sovietinis rašytojas, ir išleides užsienyje – ji būtų sensacija, daug tūkstantinio tiražo knyga.

Kas išleidžia knygą ir kaip išleidžia? Daug lengviau didelės valstybės, kaip Rusijos rašytojų surasti leidėją, skaitytoją. Ta privilegija naudojasi ir prieškomunistinė ir komunistinė Rusijos knyga. Komunistinė knyga turi jau minėtus milijonus lėšų, turi apmokamus garintojus, apmokamus profesorius, papirktus kritikus, rašytojus, didelio rato sukmaši. Mūsų laimei ir antikomunistinė, antisovietinė knyga, jeigu ji kyla iš Rusijos, ji atsiduria didelių projektorių, didelių vieškelių susikryžavime, kaip atsitiko su Solženicinu, su Pasternaku, broliais Medvedevais ir kitais. Net tokio agento dvasios poeto Javtušenkos knygos gerai ritasi.

Bet ir mes galim ir turim liudyti visokiais būdais, visokiomis priemonėmis, ypač raštu – knyga. Ir turime ką liudyti, turime apie ką rašyti, kalbėti ir sau ir pasauliui.

Imkim Lietuvos rezistenciją prieš pokarinį Kremliaus terorą. Istorija ne daug rodo pavyzdžių tokio tautos ryžto, gal būt, beviltiškiausioj kovoj. Ar apie tai nederėtų pasauliui pasakyti? Ta kryptimi labai netoli pajėta. Mūsų pasitraukimas. Beveik už plaukų tampomės ginčydamiesi: tremtiniai mes, ar pabėgėliai mes, ar emigrantai mes? Tuščia puodų byla. Ir pabėgė ir likė tėvynėje netekom tai, kas turi priklausyti žmogui: pasirinkimo laisvės. Kokia gali būti didesnė patyčia iš tremtinio, egzilo ar pabėgėlio, – kai jis sugrįžęs keliom dienom tėvynėn vedžiojamas ant virvutės gido šnipo, o atlankyti net išsakyti savo vargų bijo. "Penkias dienas būdamas tėvų namuose verkiau... Ir ligi grabo lentos galvosui, kodėl mes turim verkėti?" Tai tremtinio, emigranto, egzilo (vadinkit kaip norite) grįžus iš Lietuvos žadą springdantys žodžiai. Ar apie tai nėra ką kalbėti, rašyti? Ir mums ir bet kuriam pasaulio skaitytoju?

Tarpusavyje, nupilkėjusioj spaudoj, retkarčiais net bažnyčioje išgirstame kaip nuosekliai, be jokios atodairos rusinama viskas, kas tik pakliūva Lietuvoje. Tai ne tik rusinimas, tai keiti-

mas pačių vertingiausių, nepamainomų mūsų tautos ir lietuvio vertybių į tai, į ką mes nenorim išeikti. Ir apie tai – parapijiniai pasidūsavimai, palšūs pokalbiai ir veiksmų ir ne veiksmų.

Buvo Liaudies seimo pareiškimai. Jie yra kažkas daugiau negu pareiškimai: tai sovietinio imperializmo priedanga primestas žmogaus, tautos betkokios valios suniekinimas ir naikinimas. Per metų eilę parašėm dešimtis memorandumų, įteikėjom. Reikalingi gal ir jie, bet ar per tiek metų, kol čia buvo dar gyvi pareiškėjai, negalėjom nors padoresnės brošiūros sulipydyti?

Mūsų raštai imanoma parodyti už mūsų parapijų ribų, už mūsų komitetų, tarybų, valdybų supilkėjusios, besikartojančios veiklos. Gal geriau – veiklos veiklai. Ligi nuobodulio kalbama apie jaunimą, senimą, apie bendrą darbą. Pažistu šiek tiek jaunimą, po mano stogu išaugo trys, tačiau ne senime, jaunime, ne metuose bėda akis varto, bet darbo, užsimojimų nebuvime. Jaunimas kelia sparnus. Koks jis būtų jaunimas, jei senus pusbačius valytų. Jaunimas klysta, senimas – išmano. Kas klysta, kas neklysta? Ar jau taip paprastai ir būna? Kartais jaunuolio klaida gražesnė už nusitrynusį vidutiniškumą, savaip mūs suprantamą tobulumą. Jaunimą greitai įtarti, mes, senieji rabinai. Tuoju ključiojame spalvą, kišam pažastin termometrą. Niekas taip

## PHILADELPHIJOS MOTERŲ KLUBO VEIKLA

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphia Klubas, besirūpindamas labdara, lietuvių kultūros puoselėjimu, skiria nemažą laiką ir dėmesio mūsų tautinio sąmoningumo palaikymui ir paveikiai prisideda prie mūsų vadamos kovos už žmogaus teises ir pavergtos tautos laisvę. Šiuo metu jos gyvai subruzdą per JAV senatorius ir kongresmanus besirūpindamos gelbėti rusų kalėjime tebesėdintį Simą Kudirką. Prašoma paremti kongresmano Robert S. Hanrahan rezoliuciją, kuria reikalaujama išlaisvinti paminėtą kalinį. Tuo reikalu susirašinėta su senatoriais ir kongresmanais. Kontaktuoti senatoriai: Richard S. Schweiker, Hugh Scot ir kongresmanai – William S. Moorhead, William J. Green, Daniel J. Flood, Frank M. Clark ir k. Iš jų susilaikta palankių atsakymų. Visa tai rodo, kad ir šiame reikale vietinis moterų klubas, vadovaujamas buv. Lietuvos Valstybinės operos solistos Juzės Augaitytės, daug siejasi ir eina į bendrą mūsų tautiečių talką gelbėti nelaimingąjį Simą Kudirką ir jo šeimą.

Klubas neperseniai buvo surengęs žurnalisto Algio Rukšėno išleistos knygos "Day of Shame" supažindinimo popietę ir tuo pačiu buvo pasitarnauta platinant šią puikią knygą visuomenės tarpe.

Paskutiniuoju laiku Klubas vėl atliko gražų darbą, nors ir nedidelio masto, surengdamas šiaurinėje Philadelphia miesto daly, Public Library Logan skyriaus bibliotekoje lietuvių tautodailės parodėlę, kuri truko ištisą mėnesį. Buvo išsta-

neišlygina nesusipratimų kaip darbas, jėgų išbandymas, nusistovėjusio vandens perkošimas, naujiems, dideliems vėjams langų atidarymas.

Mums derėtų telkti dorus, laisvei, žmoniškumui artimus Amerikoje ir pasaulyje. Tokiam reikalui – telkimui, nederia ir kartoti rašto, informacijos svarbos. Solženicino pavyzdys – beveik žmonijos istorijos kryptį keičiantis pavyzdys praskynė ir mūsų uždaviniais platesnį vieškelį. Už geležinės uždangos laisvę lašais rinkdami, teisėtumą kančiomis išbandydami grūdijasi tikrieji laisvės kovotojai ir ateities žmonės. Ne vienas iš vadovaujančių sunku išeiti iš rutinos, papratimų išminto veikimo – įsimylėto veikimo dėl veikimo. Išsimušti iš vidutiniškumo-veikimo dėl veikimo reikia didelių pastangų, vertybių, būdų perkainojimo.

Šias gan padrikas pastabas galima baigti korespondencija iš veiksmų konferencijos Rytinėse valstijose, kur išsiųsų veiksmų galvos bandė pakedinti kaip, ką veikti? Štai – linksmai užsklandai – galas tos konferencijos aprašymo (Dirva Nr. 10-6):

"Pasibaigus oficialiai daliai prasidėjo paskutinioji šio vakaro programos dalis – Edvardo Radionovo orkestru muzikos garai kvietė visus šokiui. Gražioji Hiltano salė, puošnūs šviesų žiandeliai, papuošti stalai, maloni aplinkuma, ponijų puošnios balinės suknios, visų pakilusi nuotaika sudarė labai malonią atmosferą, kurioje nejučiomis prabėgo keletas valandų.

Tai, nejučiomis prabėgo...

## PAPILDOMA EKSKURSIJA Į LIETUVĄ

GEGUŽĖS 16 D.

Išvyksta iš BOSTONO — NEW YORKO

KAINA \$868.00

Kelionės planas: Maskva 2 dienos, Vilnius 5 dienos, Leningradas 4 dienos, Maskva 2 d.

Vasaros grupės yra išparduotos, pasinaudokite pigesne priešsezoniškai kaina.

Kas norėtų su šia grupe vykti, prašome registruotis ne vėliau kaip iki balandžio 20 d.

## TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE

393 West Broadway, P. O. Box 116

South Boston, Mass. 02127

Tel. (617) 268-8764

Savininkė: Aldona Adomonienė

WANTED EXPERIENCED EXTRUDER OPERATORS AND BLOWN POLY OPERATORS. Steady work. Fringe benefits. Hourly rate based on qualifications. Apply to ROGER BACON GREAT PLAINS BAG CORP. P. O. Box 668 New Philadelphia, Ohio 44663 216-364-7711 An Equal Opportunity Employer (29-38)

## FURNITURE REFINISHER

Immediate opening. Must be experienced in touch-up and related functions of refinishing trade. No travel involved. Excellent company benefits. Application by appointment only.

CALL MR. MATEJKA.

J. C. PENNEY CO.

5400 Naiman Parkway,

Solon, Ohio

216-248-9520

An Equal Opportunity Employer M/F (28-29)



# KŪRYBA IR MOKSLAS



## REALUS ŽVILGSNIS I SENATVĘ (2)

DR. D. DEGĖSYS

Senėjimo metu žmogaus organizme atsiranda organų pakitimai. Vienas iš ryškiausių senstančio organizmo pakitimų yra kūno celės sumažėjęs pajėgumas išlaikyti vandenį. Dėl šios priežasties senstantis kūnas pradeda džūti, oda, ypač kaklo ir veido srityse, pradeda raukšlėti, muskulai pradeda silpnėti, sanariai pasidaro mažiau lankstūs, kaulai daugiau trapūs, matymas pablogėja.

Nervinė sistema ir kraujo indai yra patys pirmieji organai, kurie pajaučia senatvės pradžią. Smegenų kraujo indų sienelės suka kėja, cholesterolio kristalai kartu su kalkių priemais užkemša indus ir indų spindis sumažėja. Tokiu būdu smegenų mityba suprastėja ir smegenys pradeda atrofotis. Su šiais pakitimais pradeda keistis žmogaus psichika ir protinis pajėgumas. Atmintis pradeda silpnėti, jam ypač būna sunku atsiminti naujos pavardės ir tie įvykiai, kurie įvyko visai neseniai. Sumažėja pajėgumas išmokyti naujas sąvokas, tuo tarpu jaunatvėje išgyventi įvykiai išsilaiko gana gerai, todėl seni žmonės ir mėgsta kalbėti apie jų praeitį daugiau negu apie ką kitą.

Protinis pajėgumas ne pas visus vienodai greitai mažėja. Protiniai dirbantieji išlaiko protinį pajėgumą ilgai. Pavyzdžiui Goethe pabaigė rašyti Faustą būdamas 80 metų amžiaus; Winston Churchill karjera prasidėjo po 65 metų, Bernard Shaw buvo darbingas ir ašturus tiek savo protu tiek liežuviu būdamas 90 metų amžiaus; daugelis žymių literatų, mokslininkų, politikų bei menininkų buvo gana produktyvi sulaukę 80

arba ir 90 metų amžiaus. Tik prisiminkime Bertrand Russell, Adenauerį, De Gaulle, Picasso arba Adomą Varną, kuris sulaukęs 95 metų dar yra ir dabar produktyvus.

Senatvės pakitimams bei senesnių žmonių gyvenimui studijuoti Amerikos gydytojų sąjunga yra sudariusi komitetą. Šio komiteto tyrimų rezultatai rodo, kad žmonės turintieji 65 metus amžiaus yra dar visai produktyvi darbininkai ir dauguma jų galėtų savo srityje dirbti ir toliau. To komiteto nuomone pensininkai turėtų būti ir toliau aktyvūs.

Ypatingai yra patartina pensininkams įsijungti į šalpos arba visuomeninę veiklą nes veikla šiose srityse dažnai duoda jiems didelį moralinį pasitenkinimą. Stebėjimai rodo, kad bet koks darbas ar jis būtų protinis ar fizinis, pensininko gyvenimą ne tik kad prailgina, bet jį padaro naudingesniu ir malonesniu. To paties komiteto nuomone žmonės, vyresni negu 65 metų amžiaus, yra daugiau pastovūs tiek darbe tiek savo galvosenoje negu 25 metų jaunuoliai. Tiesa, senesnio amžiaus žmonės yra užkietėję savo galvosenoje ir todėl sunkiai priima naujas idėjas. Tuo tarpu jaunimas į gyvenimą žiūri kaip eksperimentinę kūrybą. Jaunimo ir senimo skirtingos pažūros yra ypač ryškios šių dienų gyvenime. Senimas žiūri į gyvenimą kaip į užbaigtą kūrinių, todėl bet kokie jam neįprasti pakitimai jį erzina, pykina ir kelia jam nerimą bei nepasitikėjimą. Todėl seni žmonės labai dažnai visai be blogos valios nori tiek jaunimą tiek šeimos narius mokyti. Tokie mokymai ir neprašyti pata-

rimai tiek visuomenės tarpe, tiek šeimos iššaukia jaunimo ir vaikų reakcijas. Tokios iššauktos reakcijos, ypač šeimos, sukelia bereikalingą šeimyninę įtampą. Prieš dešimt metų Plain Dealer laikraštyje, Dear Abby skyriuje, buvo atspausdintas idomus laiškas, rašytas našlės X. To laiško turinį aš noriu jums šia proga pacituoti. Laiškas skamba šitaip: "Miela Abby, prieš keletą metų, kai mano motina tėvui mirus, persikėlė gyventi pas mane į mano šeimą, mano gyvenimas ir santykiai su mano vyru pasidaro tokie įtempti ir sunkūs, kad aš tada daviau sau žodį, niekada, o, niekada, nesudaryti savo vaikams tokių sąlygų, kokias aš turėjau, jeigu man kada nors prireiktų su jais kartu gyventi. Todėl vieną dieną aš nutariau parašyti sau laišką, kuriame surašiau taisykles, kuriomis mano nuomone, motina turėtų vadovautis gyvendama pas dukrą. Ant voko aš užrašiau šiuos žodžius: Atidaryti šį voką tik tada, jeigu, neduok Dieve, man reiktų gyventi pas savo dukrą. Tą laišką aš idėjau į knygą ir laikui bėgant visai apie jį užmiršau. Po kelių metų aš irgi tapau našle. Vėliau nustojo darbo ir sąlygoms susiklosčius aš buvau priversta apsigyventi pas savo dukrą. Aną dieną atidariau voką ir perskaičiau, ką aš prieš daugelį metų buvau sau pati parašius. Tas mano laiškas su mano surašytomis taisyklėmis skamba šitaip:

1. Atsimink, kad gyvenai ne savo, bet jų namuose. Ypatingai atjauk jį, nes jis leido tavo dukrai tave priimti.
2. Netrukdyk jiems privatumo, bet stenkis jį sudaryti jiems kiekvienu galimu atveju.
3. Jeigu jie nori išvažiuoti atostogų arba kur nors išvykti ir abejoja dėl tavęs, tu pati pasisiūlyk išvažiuoti pas savo pažįstamus arba gimines, kad tik jų planų nesutrukdytum.
4. Nebandyk duoti patarimų arba reikšti savo nuomonę jeigu jie tavęs to neklausia.
5. Būk švari, tvarkinga ir nesusivėlus.
6. Prisidėk prie savo išlaikymo ir nesitikėk nieko veltui, nes kiekvienas biudžetas turi savo ribą."

Našlės laiškas užbaigiamas šiais žodžiais: "Šios mano taisyklės buvo parašytos prieš 20 metų, bet aš jas labai dažnai pati sau skaitau ir esu tikrai pasiryžusi jas ištesėti. Našlė X".

Tėvams yra didelė pagunda ir malonumas gyventi kartu su savo vaikais arba stebėti juos netoli gyvenant. Statistiniai duomenys rodo, kad seni žmonės, gyvendami šeimos aplinkoje, gyvena ilgiau už tuos, kurie yra laikomi prieglaudose. Prieglaudose jie jaučiasi niekam nereikalingi ir išmesti iš visuomenės tarpo. Toks jausmas jiems yra psichologinis lūžis, kuris seną žmogų prieš laiką nuvaro į kapus. Todėl tėvų gyvenimas pas vaikus mūsų sąlygose

yra užgirtinas. Žinoma, tėvų ir vaikų santykių sklandumas priklauso tiek nuo tėvų tiek nuo vaikų charakterio. Našlės X laiškas yra tuo idomus, kad ji galima pritaikyti visų šeimų gyvenime. Jis tinka tiek vyrams tiek moterims.

Žmogaus amžiaus ilgis ir senatvės eiga nėra pas visus vienoda, bet kiekvienas senstantis žmogus palaipsniui darosi mažiau pajėgus įprastam darbui bei gyvenimo tempui. Todėl nenuostabu, kad seni žmonės, jausdami tokį kūno silpnėjimą, griebiasi įvairių priemonių kaip nors tą senatvę nustumti tolyn. Šiai senatvės baimei nėra atsparūs nei garsūs politikai, menininkai, nei eiliniai darbininkai. Savo laiku Rumunijoje buvo išgarsėjęs vaistas Gerovital H3, kuris būk tai atjaunindavo senstantį organizmą. Nežiūrint Amerikos ir kitų kraštų sveikatos įstaigų užtikrinimo, kad tas vaistas buvo bevertis, jis buvo ir tebėra populiarus ne tik Rumunijoje, bet ir kitose Rytų Europos valstybėse. Seną organizmą atjauninti bent šiuo metu nėra galima, bet senstančio organizmo funkcijas pagerinti priemonių yra. Tos priemonės yra vaistai, daugumoje gerinantieji smegenų kraujo apytaką ir smegenų celių mitybą. Tokius vaistus vartojant, kai kurių senstančių žmonių atmintis ir bendra sąjauja pagerėja. Prieš keletą metų Jungtinės Amerikos Valstybėse buvo pradėtas gaminti vaistas Ribaminol. Buvo galvojama, kad jis gali sulėtinti senatvės eigą. Šiuo metu apie jį kol kas nieko nesigirdi.

Kai kurie senatvės sutrikimai galima palengvinti vaistais, kiti – prisilaikant nustatytu medicinos dėsniu. Fizinis darbas bei kūno judesys daug prisideda prie geros sveikatos išlaikymo. Žmonės, kurie daug vaikšto ir daug juda, ilgiau ir sveikiau gyvena. Vaikščiojimas palengvina širdies darbą ir sumažina kraujo indų susirgimus. Tie, kurie praleidžia senatvės dienas sėdėdami ir nieko nedirbdami, trumpiau gyvena negu tie, kurie yra aktyvūs ir judrūs. Seno žmogaus dieta turėtų būti lengva ir neriebi. Riebus maistas ne tik, kad didina kūno svorį, bet taip pat didina ir kraujo indų bei širdies susirgimų skaičių. Todėl vietoje riebalų ir cukraus reikia valgyti daugiau daržovių ir vaisių. Be vitaminų daržovės ir vaisiai turi daugiau celiuliozės, kuri žadina vidurių peristaltiką ir tuo mažina vidurių užkietėjimo pavojų, kuris yra dažnas senesnių žmonių tarpe.

Senesnio žmogaus organizmas yra jautresnis įvairiems negalavimams bei ligoms, todėl jis yra reikalingas didesnės medicininės priežiūros. Tokiam amžiui dažnas sveikatos patikrinimas yra labai patartinas, juo labiau, kad senesniame amžiuje ne tik ligų, bet ir įvairių kūno auglių pasitaiko daugiau. Taip pat reikia atsiminti, kad anksčiau atpažintą ligą yra lengviau gydoma. Specialiai norisi pabrėžti vieną senatvės metu dažnai pasitaikantį susirgimą, kuris mano nuomone nesulaukia pakankamo dėmesio, tai būtent padidinto kraujo spaudimo liga. Visa eilė stebėjimų ir tyrimų rodo, kad padidintas kraujo spaudimas jeigu yra negydomas, duoda 4-rius

## ANITA, BRIGITA IR VIOLETA MARGUČIO KONCERTE

Margutis, pasižymėjęs įvairių koncertų rengimu, balandžio 21 d. Chicagos Jaunimo centre rengia dainos, smuiko ir šokio koncertą. Programą atliks trys merginos: Violeta Karosaitė, Anita Pakalniškytė ir Brigita Pumpolytė. Dainininkei ir smuikininkei akompanuos Darius Lapinskas.

saitė pirmą kartą atliks savo sukurta baletą Geografijos pamoka. Šiame nuotaikingame ir didelio sceninio apokrumo reikalaujantiame baletu, stilizuotoje formoje atliekami 9 tautų, iskaitant ir lietuvių šokiai. Dekoracijos šiam baletui paruošė dail. Jurgis Daugvila.

DAINA

ŠOKIS



Šokėja Violeta Karosaitė.



Solistė Anita Pakalniškytė.

Violeta Karosaitė – profesionali balet šokėja. Anksčiau šoko Chicago Lyric opera ir International balet kompanijose. Dabar priklauso Ruth Page balet kompanijai, Richard Arve trio ir International trio. Prieš porą metų, Margučio rengtame koncerte, ji su choreografu ir drauge su Richard Arve ir Mimie Rozak šoko, atliekant M.K. Čiurlionio simfoninę poemą Jūra. Praėjusiais metais, pagal jos choreografiją, Jaunučio Puodžiūno balet studija atliko šokius Vilniaus pašvaistės spektaklyje, kurį taipgi surengė Margutis. Šiuo kartu V. Karo-

kart daugiau komplikacijų ir mirimų negu gydytas. Tai gi padidintas kraujo spaudimas turi būti gydomas nežiūrint kokio laipsnio jis bebūtų.

Be medicininių reikalavimų reikia neužmiršti ir senesnio žmogaus psichines nuotaikas. Senas žmogus, jeigu jis neturi darbo, pareigų ir užsiėmimo jaučiasi blogai, nes jis pradeda galvoti esąs niekam nereikalingas. Todėl fizinis arba protinis darbas, bei kokios nors pareigos yra patartinos pensijos sulaukusiam asmeniui. Senesnio amžiaus pakitimai žmogaus kūne yra fiziologiniai reiškiniai ir todėl jie turėtų būti ramiai ir be baimės priimti. Senesnio amžiaus laikotarpis galima palyginti su rudeni. Ruduo yra laikas gerėtis ir naudotis tais vaisiais, kurie buvo pasodinti pavasarį ir išauginti vasarą. Tas rudens laikotarpis nėra visiems vienodai saulėtas. Kai kuriems jis atneša įvairius negalavimus, nusiskundimus, bei blogą nuotaiką. Daugelis nusiskundimų išplaukia iš senatvės ligų, bet kiti išplaukia iš senatvės baimės bei nemokėjimo, prisiderinti prie seno amžiaus pakitimų. Štai kodėl realus žvilgsnis į senatvę bei supratimas, kada tu jai priklausai, ir planavimas ją sutikti, turi būti ne tik pensininko, bet ir kiekvieno suaugusio žmogaus galvoje.

SMUIKAS



Smuikininke Brigita Pumpolytė.

Brigita Pumpolytė gyvena Filadelfijos apylinkėse. (Nukelta iš 6 psl.)

## DOVANŲ SIUNTINIAI I LIETUVĄ IR KITAS ŠALIS

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje, pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reikalingiausia jiems pasiųst.

|                                                   |         |
|---------------------------------------------------|---------|
| Pavasario ir vasaros sezonui siūloma šias prekes: |         |
| Nepermatomo nailono medžiaga suknelei             | \$10.00 |
| Crimplene medžiaga suknelei                       | \$11.50 |
| Crimplene medžiaga su blizgučiais                 | \$14.00 |
| Nailoninės arba šilkinės skarelės                 | \$ 2.50 |
| Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų     | \$ 9.00 |
| Gefiūro medžiaga suknelei                         | \$15.00 |
| Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga      | \$42.00 |
| Dirbtinis Mink kailis paltui                      | \$50.00 |
| Nailoniniai išveiginiai marškiniai                | \$ 8.50 |

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių, televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigų dėl tokių prekių, kurias iš čia negalima pasiųsti.

Taip pat siūlome pasiųsti arba įsigyti savo naudojimui "Olimpia" rašomosias mašinėles su lietuvišku šriftu.

### BALTIC STORES LTD

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592.

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, persiunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas šalis. Reikalaukite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pageidavimus.

## DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

ANTANAS GRINIUS

## ATVYKSTA BALELININKĖS

Stasio Butkaus šaulių kuopa gegužės 4 d. 7:30 v.v. Lietuvių Namuose rengia koncertą su vaišėmis ir šokiais.

Meninę dalį atliks kuopos jaunos šaulės kanklininkės, vadovaujamos Danutės Petronienės ir St. Catharines baletininkės, vadovaujamos Vaidelutės Šetikaitės. Baletininkės yra baigusios Patricia Brown baletu studijas ir išlaikiusios šokių mokytojos egzaminus.



Baletininkė ir šokių mokytoja Vaidelutė Šetikaitė.

Vaidelutė Šetikaitė būdama trijų metų pradėjo mokintis anksčiau paminėtoje studijoje baletą. 1973 metais New York'e išlaikė su first class honors šokių mokytojos egzaminus. 1970 metais buvo išrinkta "Iškilią lietuvaitę".

Siuo laiku ji yra 18 metų. Baigus šiais metais gimnaziją.

## MARGUČIO KONCERTE...

(Atkelta iš 5 psl.)

1952 m. užėmė pirmą vietą Dirvos surengtose jaunųjų talentų varžybose. Smuikuoti pradėjo būdama 5 metų amžiaus. Studijavo ir baigė Filadelfijos muzikos akademiją. Dabar mokytoja ir groja Lancaster, Landsdowne, Reading, Wilmington opera, Lyric opera, Grand opera ir Pennsylvania baletu orkestruose. Priklauso Filadelfijos muzikos akademijos ir Glassboro kolegijos mokomajam personalui. Yra Haddonsfield simfoninio orkestro koncertmeisterė ir Wilmington simfoninio orkestro koncertmeisterio asistentė.

Brigita daug kartų koncertavo Clevelande, New York'e, Baltimorėje, Bostone ir kituose miestuose. Chicagoje dar negirdėta. Atvyksta paruošusi Brahms'o ir kitų kompozitorių kūrinius.

Chicago lietuvių visuomenė raginama balandžio 21 d. popietę praleisti Margučio rengiamame dainos, smuiko ir šokių koncerte.

Koresp.

ją važiuos į Toronto ir ten York Universitete pradės studijuoti choreografiją. Nuo jaunų dienų dirba skautų organizacijoje.

Bilietus į šį koncertą platina visi kuopos šauliai ir krautuvė 'Neringa'.

## MEDINIS DIEVAS

Jau gauta ir pardavinėjama žurnalisto Vlado Mingėlos parašyta ir Nidos spaustuvėje, Londone, atspausdinta knyga Medinis Dievas. Šioje knygoje Vlado Mingėla patalpino 11 savo kūrinių: Tarp traukinio ratų, Staigiai skleidės tamsa, Pasiaukojimas, Iš anapus, Nirvanos ir nebūties skrydžiuose, Šeši 'domininkonai', Pragaro katiluos, Legenda apie mėlynąjį deimantą, Beveik stebuklas, Mūsų namelis ir ant galo Medinis Dievas. Knygos minkštas viršelį pieštas Vinco Aleksandravičiaus Romoje. Kiečiai viršeliais knyga aplankos neturi. Atspausdinta 1000 egz.

Pradžioje knygos aurius rašo: skiriu savo mylimai žmonai Lidijai, ištikimam gyvenimo palydovui ir draugui. Kaina: minkštais viršeliais 5 dol. ir kietais -- 6 dol. Knyga parduodama ir išsiunčiama paštu. Kreiptis: Vlado Mingėla, 33546 Clifton Dr., Sterling Hts. Mich. 48077 tel. 268-2941.

## LAISVĖS KOVOTOJAS

Detroito amerikonių laikraštyje 'Detroit News' kovo 27 d. Nr. 217 Henry E. Wittenberg rašo apie Vladą Paužą pažymėdamas, kad jis yra didelis kovotojas dėl Lietuvos Nepriklausomybės. H.E. Wittenberg aprašydamas Vladą Paužą pažymi, kad jis yra Lietuvoje baigęs Vytauto Didžiojo universitetą (literatūrą) ir esant Lietuvai okupuotai 5 metus dėl jos nepriklausomybės kovojo pogrindyje ir buvo kovotojų vadovas.

Išgelbėjęs apie 1000 žmonių, kurių tarpe ir žydų. 1944 metais pasitraukęs į Vokietiją ir iš jos atvyko į Ameriką. Yra visuomeninės veiklos aktyvus veikėjas ir buvęs LB apylinkės pirmininkas. Aktyvus skautų veikėjas ir jiems rašas skautų vadovą (knygą). Straipsnyje patalpinta ir Vlado Paužos nuotrauka.

\*\*\*

Pabaltiečių Komitetui šiemet vadovauja lietuviai. Į šį komitetą LB paskirti atstovai: Kastytis Karvelis, Irena Sventickaitė ir Jonas Urbonas.

\*\*\*

LB Detroito apylinkės valdyba savo posėdyje nutarė Lituanistinei Mokyklai nupirkti knygoms sudėti dvi spintas ir vienai nepasitūrinčiai šeimai apmokėti mokslapinigių.

\*\*\*

Detroitiečiams gerai žino



Įteikiamos jauniems žurnalistams LŽS-gos Daužvardžio Fondo premijos. Iš kairės: Alfonsas, Bronė ir Viktoras Nakai, Robertas, Bronė ir Vladas Seleniai ir dr. Kazys Karvelis.

K. Sragausko nuotrauka

mos ir pažįstamos renginiuose deklamuotojos ir bažnyčioje lekcijų skaitytojos Taura Zarankaitė ir Rūta Misiūnaitė Holy Redeemer gimnazijoje pradedančioje klasėje iš 136 mokinių pateko į pirmąją ketveriukę.

\*\*\*

Debitančių ir abiturientų vakaras-balius 'Kartą Pavasari' įvyks balandžio 27 d. Kultūriniam Centre. Ruošia skaučių ir skautų tėvų komitetai. Stalai užsakomi: tel. 643-8962 ir 477-8475.

\*\*\*

Jūrų šaulių 'Švyturio' kuopos tradicinis pavasario balius su šokių konkursu įvyksta balandžio 20 d. 7 v.v. Lietuvių Namuose.



Rimtai nusiteikę klausosi dr. O. Vaito paskaitos žurnalistų popietėje kovo 31 d. Jolandos ir Mykolo Kizių sodyboje. Iš kairės: Antanas Grinius, Jonas Urbonas, dr. Kazys Karvelis ir Antanas Norus. K. Sragausko nuotrauka

## EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ 1974 METAIS

Gautos 4 papildomos grupės. Skubėkite registruotis.

American Travel Service Biuras šiais metais yra suorganizuavęs 10 grupių kelionių į Lietuvą. Tai yra kelionių biuras, kuris pirmąsias pradėjo organizuoti šias ekskursijas ir turi didelį patyrimą šioje srityje. KIEKVIENĄ GRUPĘ LYDYS PATYRĘS KELIONIŲ PALYDOVAS.

VISOS GRUPĖS LIETUVOJE PRALEIS 5 DIENAS (1 dieną Kaune) DATOS YRA SEKANČIOS:

|                     |                               |                                   |
|---------------------|-------------------------------|-----------------------------------|
| BIRŽELIO MEN. 11 D. | — CHICAGO —                   | UZPILDYTA                         |
| BIRŽELIO MEN. 17 D. | — CHICAGO —                   | NEW YORK — UZPILDYTA              |
| BIRŽELIO MEN. 27 D. | — CHICAGO —                   | NEW YORK — 15 dienų               |
| LIEPOS MEN. 8 D.    | — CHICAGO —                   | NEW YORK — UZPILDYTA              |
| LIEPOS MEN. 23 D.   | — CHICAGO —                   | 15 dienų                          |
| LIEPOS MEN. 31 D.   | sustoja Romoje                | — CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — |
| RUGPĖČIO MEN. 4 D.  | sustoja Romoje                | — CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — |
| RUGPĖČIO MEN. 1 D.  | sustoja Helsink               | — CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — |
| RUGPĖČIO MEN. 1 D.  | — CHICAGO —                   | NEW YORK — 15 dienų —             |
| SPALIO MEN. 2 D.    | arba 20 dienų, sustoja Romoje | — CHICAGO — NEW YORK — 15 dienų — |
|                     | sustoja Helsink               |                                   |

KELIONIŲ KAINOS BUS PASKELBTOS ARTIMOJE ATEITYJE.

Taipgi mūsų biuras organizuoja keliones į Havajus — vieną s. m. rugpėčio mėnesį, kitą vasario mėnesį 1975 m. Patariama registruotis dabar.

DEL INFORMACIJŲ SKAMBINKITE ARBA RAŠYKITE:

AMERICAN TRAVEL SERVICE BUREAU

9727 South Western Avenue

Chicago, Illinois 60643 Tel. (312) 238-9787

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sudarome reikalingus iskvietimų dokumentus. Taip pat teikiame informacijas kelionių reikalais po visą Ameriką ir kitus pasaulio kraštus, parduodame bilietus, parūpiname vizas — be jokio papildomo mokesčio.

## Florida

GERA ŽINIA  
LIETUVIAMS

Džiaugiamės, kad lietuvių eiles padidino viena gabi lietuvė Genė Petrauskienė, kuri Fort Lauderdale Universitete baigė Real Estate kursus ir būdama pilna energijos su pasisekimu dirba Kroll Realty Co. 51 N. Federal Highway Pompano Beach, Fla. 33062. Telef.: 941-4053 ir jos namų tel.: 524-2821.

Ji jau pasižymėjo ne tik tarp svetimųjų, bet tarp lietuvių ypatingu sumanumu ir geru malonių patarnavimu.

Taigi kas nori įsigyti Floridoje nuosavybę ar ją par-

duoti nesvarbu kur gyventų, gali kreiptis į ją. Ji mielai savo nuosirdžiu patarnavimu gali saviems padėti.

Fort Lauderdale ir Pompano Beach yra augantieji miestai, gražiai suplanuoti, daugiausia išraižyti kanalais, iš kur ir pavadinimas yra "Amerikos Venecija". Taip pat miestui priklauso ilga juosta apie 8 mylias gražaus pajūrio.

Kiek žinoma čia jau yra įsikūrę apie 200 lietuvių šeimų. Lietuviai linki Genėi Petrauskienei gero pasisekimo. Laukiame ir daugiau naujų lietuvių, kurie čia pasirodytų Real Estate biznyje ir padėtų mums gerais patarimais, kad savo sunkiai uždirbtus pinigus saugiau ir pelningiau investuotume.

E. Petraitis

PORTA-TOOLS  
NEEDS

JOURNEYMEN

MACHINISTS

Must be able to set up work from blue prints and close tolerance. Porta-Tools, Houston's No. 1 oil patch growth company, needs all-around production Machinists. Top area wages, paid benefits, plenty of overtime, and an opportunity to grow with a growing company.

For information call collect if you are qualified, 713-4624333, C. R. Sherer, 5121 Steadmont, Houston, Texas 77040.

Porta-Tools is:

An Equal Opportunity Employer (26-34)

BEGINNERS

Light factory work.

2nd Shift

Call 216-942-8060

Between 10 a.m. and noon only. (26-32)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED

TOOL ROOM CUTTER

GRINDERS

Must have good mechanical aptitude. For 1st AND 2nd Shift

CARLTON MACHINE

TOOL CO.

3000 SPRING GROVE AVE.

(Camp Washington Area)

CINCINNATI, OHIO 45225

An Equal Opportunity Employer (26-32)

WANTED AT ONCE

EXPERIENCED CONSTRUCTION

HELP

BRIDGE CARPENTER FOREMAN

AND

ESTIMATOR ENGINEER

Experienced in heavy sewer work

Permanent positions for qualified men.

Apply, call or write

ROGER J. AU & SON INC.

P. O. Box 1488

Mansfield, Ohio 44901

419-329-3213 (26-32)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIKA & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNISKOS  
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

**PETKUS**  
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO  
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS  
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ — **PARAMA**

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

## CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

### KAMERINĖS MUZIKOS KONCERTAS

Šį penktadienį, balandžio 19 d. 8:30 v. v. Willoughby meno mokyklos salėje, 38660 Mentor Ave., įvyks kamerinės muzikos koncertas skritas kompozitoriaus Johanes Brahms kūrybai atžymėti.

Kamerinį ansamblį sudaro Clevelando simfoninio orkestro nariai su žymiuoju smuikininku Alvaro de Gauda priešakyje.

Fortepijono partiją atliks lietuvis pianistas Antanas Smetona.

Jėjimas nemokamas.

Po koncerto Willoughby meno mokyklos patalpose rengiamas priėmimas, į kurį maloniai kviečiami visi į koncertą atsilankiusieji.

### CLEVELANDO ALT SUSIRINKIMAS

Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando Skyriaus metinis organizacijų atstovų susirinkimas įvyks sekmadienį, š. m. balandžio mėn. 21 d. 4 val. p. p. Naujų Lietuvių namų patalpose.

#### MIRĖ

• **ELENA ŽAGARSKIENĖ** Liko vyras Jonas, sūnus Vytautas ir dukterys Roma Majoravienė ir Rita Matienė.

Buvo pašarvota Jakubs and Son koplyčioje. Po iškilmingų pamaldų antradienį, balandžio 16 d. Naujų parapijos bažnyčioje, palaidota Visų Sielų kapinėse.

• **VINCENTAS MATULEVIČIUS.** Liko žmona Juzefa, sūnus Vytautas, Pet-

ras, Algis ir duktė Regina, brolis Feliksas ir seserys Leokadija Simonienė, Ona Žygienė ir Jadvyga Ignatavičienė.

Buvo pašarvotas Jakubs and Son koplyčioje ir po iškilmingų pamaldų trečiadienį, balandžio 17 d. šv. Jurgio bažnyčioje, palaidotas Visų Sielų kapinėse.

• Clevelando vyčiai rengia metinį "Benefit Card Party" balandžio 21 d. 2:30 v. p. p. Naujosios parapijos salėje. Auka 1,50 dol. Bilietus galima įsigyti prie įėjimo arba pas komiteto narius: Peter Luiza tel. 481-2485, Nellie Arunski — 271-6344, Betty August — 731-4582 ir Ruth Gužauskas — 943-3493.

Penktadienį, balandžio 19,

LIETUVIŲ NAMUOSE

GINTARO KAMBARYJE

atidaro

# VALGYKLA

NAUJA, ŠVIEŽIA, SKANU.

Pietūs 11 val. — 2 val. 30 min.

Vakarienė 5 val. — 9 val. vak.

SERVOJAMI KOKTEILIAI IR VYNAI.

Valgykla bus atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus pirmadienius.

Lietuvių Klubas maloniai kviečia jus ir jūsų

bičiulius šį savaitgalį aplankyti

GINTARO VALGYKLĄ.

Telef. 531-2131

Rezervacijos nebūtinės, bet pageidaujamos.

• Gražina ir Raimundas Kudukiai praeitą savaitę susilaukė pirmagimės dukrelės. Penktadienio žiniuose TV 5 kanalas parodė Gražiną Kudukienę su naujagimi dukrele. R. Kudukis yra Clevelando miesto viešųjų įmonių direktorius.

• Rašytojo A. Landsbergio rečitalis Clevelande ateinantį sekmadienį, balandžio 21 d. neįvyks. Jis nukeliamas rudenį.

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ar parduodant namus, prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

## 7 DIENOS ČIKAGOJE...

(Atkelta iš 8 psl.)

žėjo, bet dar paaugo per 20 metų. O paskutinių dviejų metų bėgyje į kultūrinę ofensyvą išėjusio Jaunimo centro inasas tam jaunimo prieaugliui taip pat yra didelis, nes tai vieta, kur jaunimas ne tik kad prisiglaudžia sueigose, susirinkimuose, įvairiose repeticiuose, bet dar randa globą ir pasipirtį jungtis į ansamblius, chorus ir pn. lietuviškai dainai bei tautiniam šokiui ir muzikai puoselėti. Sunku čia išvardinti visus vadovus, kurių pavardės surašytos metinio koncerto programoje. Visų jų inasas tikrai didelis. Šiuo kartu patydomis negaliu praeiti pro muz. F. Strolia. Jis paruošia ne tik chorą ir Studentų vokalinį vieneta, bet taip pat paskutiniam koncertui, pasirašęs Viltinio slapyvardžiu, harmonizavo net 10 dainų, pusę viso koncerto repertuaro. Puiki akomponiatorė buvo jauniosios kartos atstovė Vida Kazlauskaitė, pranešė ja L. Stončiūtė ir kitos talkininkės bei talkininkai. Kai pamatai scenoje grakščius Jaunimo centro taut. šokių ansamblio ir taut. šokių grupės "Žilvitis" šokamus šokius, tiesiog ir nebegali susivokti, kuri iš visų grupių Chicagoje yra pati geriausia. Aplamai paskutinį jaunimo choro metinį koncertą, neanalizuojant čia paskirų detalių, reikia vertinti labai teigiamai. Tai ypač pabrėžė koncerte dalyvavęs lietuvių muzikos veteranas prof. J. Žilevičius ir Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas dr. A.

KUSAN INC.  
Plastic Products Manufacturers  
needs  
INJECTION MOLDING SUPERVISORS  
for 3-11 & 11 to 17 shift.  
3 years minimum of supervisory injection molding experience. Excellent working conditions, fringe benefits, good wages. Interested persons apply to personnel dept. at  
Apply call or write Personnel Mgr.  
KUSAN INC.  
666 Massman Dr.  
Nashville, Tenn. 37210  
615-889-2744  
An Equal Opportunity Employer (26-33)



Prie advokatės N. Vienožinskaitės-Čepulkauskienės grabo stovi pusbrolis dr. R. Vienuolis ir pusešerės D. Būtenienė, J. Adamonienė ir B. Niunevienė.

Eug. Būteno nuotrauka.

Razma, kurio iniciatyva įsteigtas ir šiais istoriniais metais vairuojamas Lietuvių Fondas daug pinigų skiria lituanistiniam švietimui ir aplamai lietuviško jaunimo veiklai skatinti. Choro globėjo kun. A. Kezio ir Jaunimo centro direktoriaus kun. G. Kijausko vardai taip pat neatskiriamai surišti su šio didelio jaunimo meninio vieneto egzistencija.

• ŠUOLIS nuo temos apie jaunimą prie temos apie mirtį nesiderina. Bet tokia jau gyvenimo tikrovė, kad atėjo laikai, kada mūsų laikraščiuose labiausiai skaitomi pasidarė tie puslapiai, kur dedami mirties pranešimai. Vien į liet. šv. Kazimiero kapines Chicagoje per mėnesį palydima kartais iki 800 mirusių. Jų didelę daugumą sudaro lietuviai, o šiame dešimtmetyje gal net ir naujieji pokario ateiviai. Taip ir balandžio 3 d., tą dieną, kada turėjau Dirvai rašyti 86-tąją apžvalgą iš Chicagos, į šv. Kazimiero kapines palydėjom 53 m. amžiaus sulaukusią advokatę Nijolę Vienožinskaitę-Čepulkauskienę. Šalia kitų, į laidotuves iš Clevelando buvo atskridusi ir akt. D. Kubertavičiūtė-Maurukienė, velionės artima draugė. Advokatė Nijolė, Lietuvos meno mokyklos kūrėjo prof. J. Vienožinskio dukra, teisės mokslus baigė Vilniuje, naciams jau uždarius universitetą. Teis. P. Jokubkos žodžiais, pasakytas atsivėikimo metu, tai buvo jauniausia Lietuvių Teisinių dr.-jos narė išeivijoje. Pasitraukus į Vo-

kietiją, Nijolė dainavo Čiurlionio ansamblyje jo žydėjimo metais. Atvykusi į Kanadą, o paskui persikėlus į Chicago, Nijolė visą laisvalaikį paskyrė mokslui. Kanadoje baigė bibliotekinių kystę ir isigijo akademinį laipsnį. Atvykusi į Chicago, dirbo federalinėje teismų bibliotekoje atsakingose pareigose. Per paskutinius šešerius metus vakarais lankė universitetą ir praėjusį rudenį baigė teisę. Prieš Kalėdas susilaukė pačios didžiosios šventės — išlaikė valstybinius egzaminus advokatės teise verstitis. Ieško darbo federalinės valdžios įstaigose. Mirties dieną, kovo 29, jos prašymas, atsiradus laisvai advokato vietai, buvo patenkintas inž. V. Adamkaus vadovaujamoje įstaigoje. Kai inž. Valdas ruošėsi Nijolei pranešti gerą žinią, per "Margučio" radiją išgirdo, kad Nijolė jau guli grabe Mažeiškos-Evans laidotuvių įstaigoje. Vėžio liga jauną, gabią moterį nuvarė į kapus per 7 savaites, nors buvo gydoma geriausių specialistų, rekomenduotų jos pusbrolio dr. Rimo Vienuolio. Gedulingas mišias šv. Kryžiaus bažnyčioje, palydint giliai išpūdinga sol. J. Vaznelio giesme, atlaikė buvęs artimas Vienožinskių šeimos draugas Lietuvoje kun. A. Stašys. Jis velionę, sekant 30-čiai automobilių, palydėjo ir į šv. Kazimiero kapines, esančias toli nuo Vilniaus, kur prieš kelius metus gyvoji tauta iškilmingai palaidojo Nijolės tėvelį prof. J. Vienožinskį, o kiek vėliau ir jos mamytę.

## Superior Savings AND LOAN ASSOCIATION

yra jūsų kaimynystėje ir teikia visus finansinius patarnavimus. Automatinė, kompiuterizuota apskaičiavimų sistema.

Paskolos nekilnojamam turtui įsigyti, naujoms statyboms, priestatams ir remontui.

Už reguliarius taupymo indėlius mokama 5 1/4 %

Už terminuotus taupymo pažymėjimus mokama 6 1/2 % — 7 1/2 %

TAUPYMO INDĖLIAI IR PĄZYMĖJIMAI  
APDRAUSTI IKI \$20,000.

Išduodami kelionių čekiai, orderiai, priimami mokesčių įmokėjimai, elektros, dujų ir telefono sąskaitos, parduodami JAV bonai.

Pasinaudokite jums arčiausiai esančios įstaigos patarnavimu!

798 East 185 Street, Cleveland, Ohio 44119  
6712 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103  
13515 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio 44112  
14406 Cedar Rd., University Hts., Ohio 44121

### DARBO VALANDOS

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:30 iki 4:00 • Penktadienį 9:30 iki 6:00 • Šeštadienį 9:30 iki 2:30 • Pirmadienį uždaryta. • Pagrindinė įstaiga E. 185 St. atidaryta iki 2:30.



Dr. D. Degėsys Clevelando pensininkų klubo susirinkime skaitė idomią paskaitą "Realus žvilgsnis į senatvę", kuri spausdinama Dirvoje. Apačioje dalis susirinkimo dalyvių.

V. Bacevičiaus nuotrauka

## DELLA E. JAKUBS & SON

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

936 East 185th St. Cleveland, Ohio  
Tel. 531-7770

LAIDOTUVIŲ KOPLYČIA YRA ELEGANTIŠKAI ĮRENGTA, GERAI VĖSINAMA IR YRA DIDELĖ AIKŠTĖ PASISTATYTI AUTOMOBILIAMS.

Della E. Jakubs ir sūnus William yra licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai. Nelaimės valandoje suteikia rimtą ir simpatingą patarnavimą.

## MILL WRIGHT WELDER

Must be Journeyman or Equivalent and be able to work any shift. Excellent benefits and working conditions. Apply:

CHAMPION SPARK PLUG CO.

20000 Conner Ave., Detroit, Mich. 48234

An Equal Opportunity Employer

(29-31)

## Engineers, Designers & Draftsman

Career Opportunities For  
Marine & Harbor Design & Construction  
Oriented Personnel

STRUCTURAL ENGINEERS, GRADUATE CIVIL ENGINEERS WITH 3 TO 10 YEARS EXPERIENCE IN DESIGN AND CONSTRUCTION OF DOCKS, HARBORS, SHIP PILING, BULKHEADS, BREAKWATERS, BARGE, INDUSTRIAL STRUCTURES, EQUIPMENT SUPPORT STRUCTURES AND TERMINALS.

MECHANICAL ENGINEERS, GRADUATE MECHANICAL ENGINEERS WITH 3 TO 10 YEARS EXPERIENCE IN PIPING AND MATERIALS HANDLING FACILITIES ON DOCKS, PIPING IN MARINE EQUIPMENT, LARGE PUMPS, HEAVY HAULING EQUIPMENT, DIESEL DRIVES, AND POWER TRANSMISSION.

DESIGNERS, STRUCTURAL, MECHANICAL AND ELECTRICAL WITH 3 TO 10 YEARS EXPERIENCE IN THE ABOVE MENTIONED FIELDS. DRAFTSMAN, STRUCTURAL, MECHANICAL AND ELECTRICAL WITH 5 TO 10 YEARS EXPERIENCE IN THE ABOVE MENTIONED FIELDS.

Challenging assignments—excellent opportunity for personal and professional growth—full range of company benefits. Permanent employment.

Please Contact: Personnel Department

C. F. BEAN CORPORATION

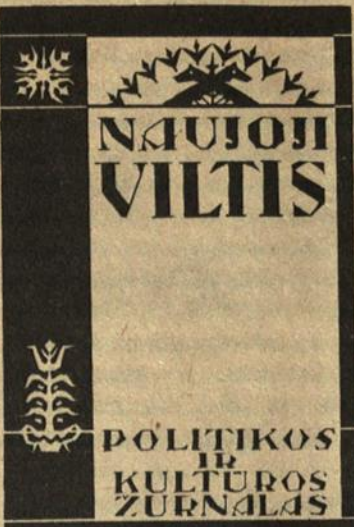
Engineers, Construction & Dredging Contractors

One Shell Square, Suite 3700, New Orleans, Louisiana 70139

Phone 504-581-1583

equal opportunity employer

(30-31)



• Naujoji Viltis, kultūros ir politikos žurnalas, Nr. 6 jau išėjo iš spaudos. Šiame numeryje rašo:

E. Čekienė — Mūsų bendrieji sekimai, J. Puzinas — Lietuvos universitetų vaidmuo lietuvių tautinei kultūrai, J. Švoba — Gruodžio 17 perversmo priežasčių apžvalga, A. Budreckis — Vilniaus Vairas ir jo tautiškoji linkmė, J. Balys — L. Rėza ir jo Dainos, A. Budreckis — Voldemafas ir Vilniaus byla, A. Gustaitis — Lietuvis prieš tris šimtmečius išrado raketą, J. Jurevičius — Dr. Steponas Biežis.

Be to plati lietuviškos veiklos ir spaudos apžvalga, knygų recenzijos ir kt. Žurnalą leidžia ALT S-ga ir Korp! Neo-Lithuania. Redaguoja dr. J. Balys, A. Laičūnas ir dr. Br. Nemickas. Žurnalo kaina 3 dol. Gaunamas pas adm. Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Ave., Chicago, Ill. 60629. Spaudė Vilties spaustuvė Clevelande.

• Prof. dr. Bronius Nemickas išrinktas JAV Lietuvių Bendruomenės Garbės teismo pirmininku.

• Pabaltijo Moterų Taryba, kuriai šiais metais vadovauja lietuvaite Regina Žymantaitė, balandžio 28 d., sekmadienį, Hungarian House, 213 E. 82nd St., New Yorke, rengia savo metinę šventę. Programą atliks dr. Ivo John Leders, iš Stanford universiteto, ir sol. Daiva Mongirdaitė, kuriai akomponuos Saulius Cibas.

Vaišės ruošia New Yorko Moterų Klubas.

• Muz. Antanui Nakui, Dirvos bendradarbiui, suka-ko 70 metų amžiaus.

Sukaktuvininkas gimė 1904. II. 28 Rokiškyje. 1930 m. baigė Vytauto D. Universitetą Kaune, įsigydamas dipl. teisininko diplomą. Dirvo pradžioj Vidaus Reikalų ministerijoj, vėliau vertėsi advokatūra. Pradėjęs 1934 m. lankyti Kauno konservatorijoje prof. B. Dariono fort. klasę, baigė 1940 m., įgydamas dipl. muzikos mokytojo specialybę.

Karo išblokštas iš tėvynės; 1949 m. atvyko į JAV ir įsikūrė Chicagoje, kur įsteigė fortepiono muzikos studiją. Jis taip pat yra vienas iš Čiurlionio meno galerijos steigėjų Chicagoje ir yra turėjęs kelias savo tapybos kūrinių parodas.

Sukaktuvininkui Dirva linki Ilgiausių Metų!

## Chicago

### PAVASARIO BALIUS

Pavasario balius rengiamas š. m. balandžio 27 d. Lietuvių Tautinių, Namų salėje (6422 So. Kedzie Ave.). Meninėje programoje dalyvauja: Janina Šalnierienė, Eglė Vilutienė, Monigirdas Motekaitis ir kt.

"Turtingas dovanų skyrius. Karšta vakarienė. Jaunųjų muzikantų orkestro "Vy-tis" muzika. Rengėjas — ALT S-gos Chicago skyrius. Rezervacijos telef.: GR 6-6341 arba 523-8145.

## Rochester

### MIRĖ JONAS ŽURAS



Kovo 28 d., neilgai sirgęs, mirė Jonas Žuras-Žurauskas, palikdamas dideliame liūdesyje žmoną Aliną (Šumauskaitę), seserį Bronę Januškevičienę, Lietuvoje brolius: Antaną, Praną ir Stasį.

Jonas Žuras buvo gimęs 1904 metais sausio 2 d., Radviliškyje gelžinkeliečių šeimoje. Kaune studijavo ekonominius mokslus, priklausė Romuvos korporacijai, buvo Finansų ministerijos revizorius. Antrojo karo tremtinys. Jonas buvo susipratęs ir paslaugus lietuvis, priklausė tautinėms organizacijoms, dosniai rėmė Rochesterio lietuvių jaunimo, radijo, LF ir Lietuvos laisvinimo organizacijas. Jono žuro ilgai pasigės ne tik jo miela žmona Alina, giminės, bet ir nedidelė Rochesterio lietuvių bendruomenė.

• Tautinių šokių vakaras — balandžio 20 d., Šv. Jurgio lietuvių parapijos salėje. Meninė programos dalį atliks Čiurlionio ansamblio kanklininkės iš Clevelando.

• Sporto klubas "Sakas" balandžio 27 ir 28 d. dalyvaus New Yorke sporto žaidynėse, kuriose laukiama virš 600 lietuvių sportininkų. Praeitą žiemą sporto klubas yra laimėjęs krepšinio varžybose apygardos čempionatą, žaizdamas su Toronto sporto klubu "Aušra". (sb)

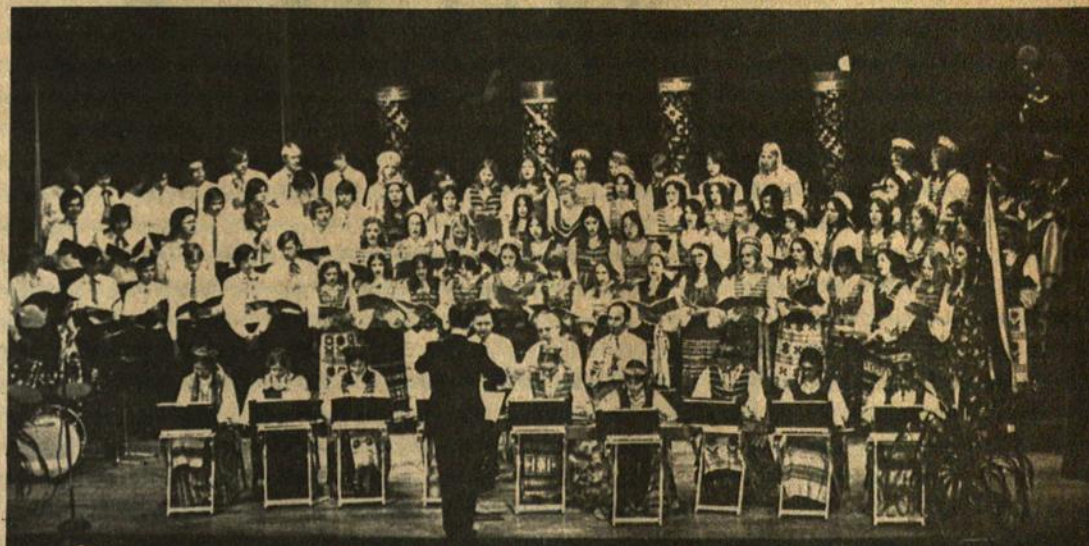
NEPAMIRŠKITE  
ATNAUJINTI  
DIRVOS  
PRENUMERATĄ



Trys Lietuvos kariuomenės savanoriai - kūrėjai nusifotografavę 1919 m. kovo 4 d. Iš kairės: Antanas Skruzdis, Povilas Ašakūnas ir Viktoras Kuodis. Antanas Skruzdis dabar gyvena Amsterdam, N.Y. Šiais metais iš savo kuklios pensijos ALT Rochesterio skyriui atsiuntė 50 dol. auką.

# 7 DIENOS ČIKAGOJE

## VLADAS BŪTĖNAS



Jaunimo choras su kanklininkėmis ir liaudies instrumentų orkestru metiniam koncerte balandžio 6 d. Chicagoje. Diriguoja muz. f. Strolia. D. Vakarės nuotrauka

• VERBŲ sekmadienio išvakarėse ir Verbų sekmadienį lietuviškoje Chicagoje vėl buvo gyvas judėjimas. Jaunimo centre įvyko metinis Jaunimo choro koncertas, Tautiniuose namuose su gražiomis, akademinėmis iškilėmis atidaryta 95 m. sulaukusio prof. A. Varno paroda, iš kurios prez. A. Smetonos portretą nupirko inž. J. Jurekūnas Tautiniams namams papuošti. Sekmadienio popietę "Draugo" romano konkurso premijos įtei kimo šventėje Marija ir inž. A. Rudžiai 1,000 premiją įteikė rašyt. B. Pūkelevičiūtei, meninę programą atliekant aktoriams Z. Kevalaitytei ir Vyt. Juodkai bei Clevelando vyrų oktetui, vadovaujamam R. Babicko. Tą pačią popietę Marquette Parko ir Cicero lietuvių kolonijose vyko vietos LB apylinkių metiniai susirinkimai. Taip, kad plačioji lietuvių masė buvo visur išblaškyta ir vienoje apžvalgoje visų įvykių bent kiek plačiau aptarti tikrai neįmanoma.

• ŠESTADIENIO vakarą skubėjom į mūsų tautinės bendruomenės jauniausio atžalyno — Jaunimo choro koncertą, įvykusį Jaunimo centro didžiojoje salėje. Publikos prisirinko tiek daug, kad salėje retai kur matėsi laisva kėdė. Jaunimo choras, įkurtas bei globamas Jaunimo centro vadovybės ir vedamas didelio jaunimo draugo muz. Fausto Stroliaus, šiemet atrodė dar padidėjęs bei išsiplėtęs, nes

šalia choro įsteigtas Studentų vokalinis vienetas su šešiolika dainininkų, E. Pakštaitės vadovaujama kanklininkų grupė ir muz. B. Pakšto vadovaujamas liaudies instrumentų orkestras. Kai prie dainininkų, kanklininkų bei orkestro dar prisidėjo M. Eivaitės paruoštas Jaunimo centro taut. šokių ansamblis ir V. Stančienės vedama taut. šokių grupė "Žilvitis", užbaigiamosiose scenose prieš publikos akis išsitiesė per 100 tautiniais drabužiais pasipuošusių jaunuolių ir vaizdas buvo tikrai didingas. Atsimenu, kai 1953-55 m. senojoje Lietuvių Auditorijoje vykdavo tuometinio jaunimo ansamblio koncer-

tai. Anomis dienomis su džiaugsmu juos stebėdami, tikrai gal nė vienas nesitikėjom, kad po 20 metų iš-eiviško gyvenimo turėsim dar didesnį jaunimo ansamblių ir dar jaukesnes bei modernesnes savas patalpas. Dabartinė dainuojanti ir šokanti lietuvių jaunimo didžioji masė Chicagoje yra akivaizdus liudininkas, kad nebe reikalo per tiek metų sielojomės ir tebesiselojam lituanistinėmis mokyklomis, jaunimo organizacijomis, jų stovyklavietėmis, dainų bei taut. šokių šventėmis ir pn. Tik visų tų pastangų galutinėje išvadoje išauga lietuviškas jaunimas, kurio gretos, kaip minėjau, nesuma-

(Nukelta į 7 psl.)



Tautiniai šokiai Jaunimo choro koncerto metu.

D. Vakarės nuotrauka

### DAINOS, SMUIKO IR ŠOKIO

# KONCERTAS

1974 m. balandžio 21 d. 3 v. p. p.

JAUNIMO CENTRE, CHICAGOJE.

Dalyvauja:

Violeta Karosaitė,  
Anita Pakalniškytė,  
Brigita Pumpolytė.

Bilietai gaunami MARGINIUOSE ir MARGUTYJE.

KONCERTĄ RENGIA IR VISUS KVIEČIA  
MARGUTIS

Mylimai motinai

A. A.

ELENAI ŽAGARSKIENEI

mirus, jos sūnų VYTĄ, visus gimines  
ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame  
ir kartu liūdime

Pilėnų Tuntas

ir

Skautų Vyčių Mindaugo  
Draugovė

A. A.

JONUI ŽURUI

mirus, žmonai ALINAI sėsei JANUŠKEVICIENEI broliams Lietuvoj ir jų šeimoms reiškiamo nuoširdžią užuojautą

ALT S-gos Rochesterio Skyr.  
Bičiuliai

Mylimai Motinai

A + A

PRANEI MACIAUSKIENEI

mirus, mielus Prietelius JANĘ ir JUOŽĄ DAU-NORUS, bei kt. gimines, nuoširdžiai užjaučiame

Česlovas ir Elena Gedgaudai  
S. Monica, Calif.